

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**TRESTNÉ ČINY SPOJENÉ S NEDOVOLENÝM
NAKLÁDÁNÍM A UŽÍVÁNÍM OMAMNÝCH A
PSYCHOTROPNÍCH LÁTEK**

Autor práce: Jiří Kratochvíl

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Jan Faltus

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2025

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Jiří Kratochvíl

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Trestné činy spojené s nedovoleným nakládáním a užíváním omamných a psychotropních látek

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Crimes Connected with Illegal Dealings and Abuse of Narcotics and Psychotropic Substances

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

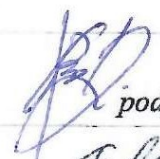
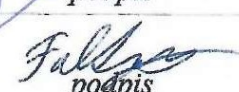
Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jan Faltus

Datum zadání bakalářské práce: listopad 2024

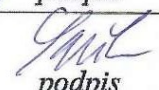
Cíl bakalářské práce:

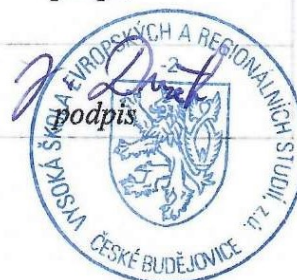
Hlavním cílem bakalářské práce je jednoznačné stanovení podmínek trestní odpovědnosti za vybrané drogové trestné činy na podkladě podrobné analýzy skutkových podstat takových trestných činů a výklad stěžejních zákonných znaků.

Vedlejším cílem bakalářské práce je kritické zhodnocení současné trestněprávní úpravy tzv. drogových trestných činů na základě vzájemné komparace s odpovídající právní úpravou Slovenské republiky a případná formulace návrhů *de lege ferenda* se zaměřením na možné důsledky legalizace užívání omamných a psychotropních látek ve vybrané zemi.

Student: Jiří Kratochvíl	11. 12. 2024 datum	 podpis
Vedoucí práce: Mgr. Jan Faltus	13. 12. 2024 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	11. 1. 2025 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	14. 1. 2025 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	20. 1. 2025 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Poděkování:

Dovoluji si poděkovat vedoucímu bakalářské práce, Mgr. Janu Faltusovi, za jeho trpělivost, cenné rady, čas, věcné připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

KRATOCHVÍL, J. *Trestné činy spojené s nedovoleným nakládáním a užíváním omamných a psychotropních látek: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2025. 56 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jan Faltus

Klíčová slova: drogové trestné činy, nedovolené nakládání a užívání, omamné a psychotropní látky, trestně právní postih, legislativa

Práce analyzuje skutkovou podstatu tzv. „drogových“ trestných činů, tedy trestných činů spojených nedovoleným nakládáním a užíváním omamných a psychotropních látek. Konkrétně dojde k analýze skutkové podstaty trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy a trestného činu přechování omamné a psychotropní látky a jedu. Tyto trestné činy jsou upraveny v § 283 a § 284 zákona č. 40/2009 Sb. trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů.

Cílem této práce je jednoznačné stanovení podmínek trestní odpovědnosti za vybrané drogové trestné činy na podkladě podrobné analýzy skutkových podstat vybraných trestných činů a výklad stěžejních zákonných znaků. Konkrétně dojde k analýze a jednoznačnému stanovení podmínek trestní odpovědnosti trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy a trestného činu přechování omamné a psychotropní látky a jedu, které jsou upraveny v § 283 a § 284 zákona č. 40/2009 Sb. trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů.

Dále je cílem této bakalářské práce kritické zhodnocení současné trestněprávní úpravy tzv. drogových trestných činů na základě vzájemné komparace s odpovídající právní úpravou na Slovensku, tedy trestných činů přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu nebo prekursoru pro vlastní potřebu a nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, které jsou upraveny v § 171 a § 173 zákona č. 300/2005 Z.z., trestný zákon ve znění pozdějších předpisů, které zněním své skutkové podstaty odpovídají těm českým a případná formulace návrhů de lege ferenda. Práce je strukturována do 5 hlavních částí. První část je věnována obecné charakteristice drogových trestných činů. Druhá a třetí část se zaměřuje na analýzu trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy a trestného činu přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu. Čtvrtá část se zabývá komparací české a slovenské úpravy vybraných drogových trestných činů a pátá část

obsahuje úvahy de lege ferenda se zaměřením na úvahu nad legalizací užívání omamných a psychotropních látek a zamyšlení se nad nejasnými pojmy, které jsou ve skutkových podstatách těchto trestných činů použity.

Tato bakalářská práce přispívá k lepšímu pochopení problematiky drogových trestných činů a poskytuje podněty pro další výzkum a legislativní úvahy především co se týče možné legalizace užívání omamných a psychotropních látek.

ABSTRACT

KRATOCHVÍL, J. *Crimes Connected with Illegal Dealings and Abuse of Narcotics and Psychotropic Substances: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2025. 56 pp. Supervisor: Mgr. Jan Faltus

Key words: drug crimes, illegal handling and use, narcotic and psychotropic substances, criminal law penalty, legislation

The thesis analyzes the factual basis of so-called "drug-related" crimes, specifically by analyzing crimes associated with the illicit handling and use of narcotic and psychotropic substances. It includes an analysis of the crime of illegal production and other handling of narcotic and psychotropic substances and poisons, as well as the crime of possession of narcotic and psychotropic substances and poisons, which are regulated under Sections 283 and 284 of Act No. 40/2009 Coll., the Criminal Code, as amended.

The aim of this thesis is to clearly define the conditions of criminal liability for selected drug-related crimes based on a detailed analysis of the factual basis of such crimes and an interpretation of the key legal elements. Specifically, it involves analyzing and clearly defining the conditions of criminal liability for the crime of illegal production and other handling of narcotic and psychotropic substances and poisons, and the crime of possession of narcotic and psychotropic substances and poisons, which are regulated under Sections 283 and 284 of Act No. 40/2009 Coll., the Criminal Code, as amended.

Furthermore, the goal of this bachelor's thesis is to critically evaluate the current criminal law regulations of so-called drug-related crimes by comparing them with the corresponding legal regulations in Slovakia, specifically the crimes of possession of narcotic and psychotropic substances and poisons or precursors for personal use, and the illegal production and other handling of narcotic and psychotropic substances and poisons, which are regulated under Sections 171 and 173 of Act No. 300/2005 Coll., the Criminal Code, as amended. These Slovak legal provisions correspond in substance to the Czech ones, and the thesis may formulate proposals *de lege ferenda*. The work is structured into five main parts. The first part is dedicated to the general characteristics of drug-related crimes. The second and third parts focus on the analysis of the crime of illegal production and other handling of narcotic and psychotropic substances and poisons, and the crime of possession of narcotic and psychotropic substances and poisons.

The fourth part deals with the comparison of Czech and Slovak regulations of selected drug-related crimes, and the fifth part contains considerations *de lege ferenda*, focusing on the possibility of legalizing the use of narcotic and psychotropic substances and reflecting on ambiguous terms used in the factual bases of these crimes.

This bachelor's thesis contributes to a better understanding of the issue of drug-related crimes and provides stimuli for further research and legislative considerations, particularly regarding the potential legalization of the use of narcotic and psychotropic substances.

Obsah

Úvod.....	11
1 Cíl a metodika bakalářské práce	13
2 Charakteristika drogových trestných činů	14
3 Analýza skutkové podstaty trestného činu nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy podle § 283 TZ a výklad vybraných zákonných znaků.....	16
3.1 Objekt.....	16
3.2 Objektivní stránka	16
3.3 Subjekt	19
3.4 Subjektivní stránka.....	19
3.5 Kvalifikovaná skutková podstata uvedená v odst. 2	19
3.6 Kvalifikovaná skutková podstata uvedená v odst. 3	22
3.7 Kvalifikovaná skutková podstata uvedená v odst. 4.....	23
4 Analýza skutkové podstaty trestného činu přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy podle § 284 TZ a výklad vybraných zákonných znaků .	25
4.1 Objekt.....	25
4.2 Objektivní stránka	26
4.3 Subjekt	29
4.4 Subjektivní stránka.....	30
4.5 Základní skutková podstata uvedená v odst. 2.....	31
4.5.1 Objekt.....	31
4.5.2 Objektivní stránka	31
4.5.3 Subjekt	33
4.5.4 Subjektivní stránka.....	33
4.6 Kvalifikovaná skutková podstata uvedená v odst. 3	33
4.7 Kvalifikovaná skutková podstata uvedená v odst. 4	34

5	Komparace trestněprávní úpravy zvolených „drogových“ trestných činů s odpovídající právní úpravou Slovenské republiky.....	35
5.1	Trestný čin neoprávněné přechovávání omamné látky a psychotropní látky podle § 171 SLTZ	35
5.2	Trestný čin neoprávněná výroba a obchodování s omamnou látkou a psychotropní látkou podle § 173 SLTZ	37
6	Úvahy de lege ferenda a problém legalizace užívání omamných a psychotropních látek.....	42
	Závěr.....	49
	Seznam použitých zdrojů	52
	Seznam zkratk	56
	Seznam tabulek	56

Úvod

Užívání omamných a psychotropních látek je činnost, kterou lidstvo provozuje od počátku věků. O tom svědčí i archeologické vykopávky. Přestože původně se omamné a psychotropní látky užívaly především během náboženských rituálů a obřadů za účelem spojit se s nadpřirozenými silami, v dnešní společnosti je užívání omamných a psychotropních látek spíše bráno jako rekreační činnost, případně je spojeno s trestnou činností.

Trestné činy spojené s nedovoleným nakládáním a užíváním omamných a psychotropních látek představují významný problém jak pro trestní právo, tak pro celou společnost. Vzhledem k závažným důsledkům, které užívání a distribuce těchto látek přináší, je nezbytné se této problematice věnovat z pohledu právního rámce a jeho aplikace v praxi, a to i s ohledem na skutečnost, že přístup veřejnosti k problematice zneužívání omamných a psychotropních látek se jeví přinejmenším jako tolerantní. To je i důvod, proč si autor toto téma vybral, tedy aby poukázal na skutečnost, že zneužívání omamných a psychotropních látek má celou řadu negativních vlivů na společnost i samotného jedince a může vést i k trestněprávnímu postihu, což veřejnost ne vždy ví.

První část bakalářské práce se zabývá charakteristikou drogových trestných činů a stěžejními pojmy, jejichž definice je klíčová pro hlavní cíl bakalářské práce, tedy jednoznačné stanovení podmínek trestní odpovědnosti za vybrané drogové trestné činy.

Na tuto část navazuje část druhá a třetí, v nichž je pojednáváno nejprve o analýze trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a následně o přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu. V těchto částech autor jednoznačně stanovuje podmínky vzniku trestní odpovědnosti vybraných trestných činů na základě analýzy jejich skutkových podstat, čímž naplňuje primární cíl této bakalářské práce.

Čtvrtá část je zaměřena na komparaci vybraných trestných činů na Slovensku, přičemž je porovnávána jak trestní sankce, tak i samotná skutková podstata vybraných trestných činů.

V poslední části bakalářské práce je prostor věnován úvahám *de lege ferenda*, jakož i problému souvisejícímu s možnou legalizací užívání omamných a psychotropních

látek. Legalizace je jedním z možných řešení problematiky spojené s drogovou trestnou činností. Úskalí legalizace bude přitom demonstrováno na státě, ve kterém došlo k úplné legalizaci užívání omamných a psychotropních látek. Zároveň dojde k pojmenování problémů, které s sebou legalizace nese, čímž bude naplněn sekundární cíl této bakalářské práce.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Tato bakalářská práce se zabývá jednoznačným stanovením podmínek trestní odpovědnosti za vybrané drogové trestné činy na podkladě podrobné analýzy skutkových podstat těchto trestných činů a výklad jejich stěžejních zákonných znaků. Konkrétně dojde k analýze a jednoznačnému stanovení podmínek trestní odpovědnosti trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy a trestného činu přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu, které jsou upraveny v § 283 a § 284 zákona č. 40/2009 Sb. trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů.

Dále je cílem této bakalářské práce kritické zhodnocení současné trestněprávní úpravy tzv. drogových trestných činů na základě vzájemné komparace s odpovídající právní úpravou na Slovensku, tedy trestných činů přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu nebo prekursoru pro vlastní potřebu a nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, které jsou upraveny v § 171 a § 173 zákona č. 300/2005 Z.z., trestný zákon ve znění pozdějších předpisů, které zněním své skutkové podstaty odpovídají těm českým a případná formulace návrhů de lege ferenda.

S ohledem na stanovené cíle byly použity tyto metody zkoumání:

1. Studium odborné právnické literatury, především učebnic, komentářů a judikatury,
2. deskriptivní metoda,
3. základní metodou při vypracování práce byla analýza založená na teoretických poznatcích z odborné literatury,
4. poslední použitá metoda byla metoda komparační v případě srovnání právních úprav České republiky a Slovenské republiky.

2 Charakteristika drogových trestných činů

Neoprávněné nakládání s omamnými a psychotropními látkami, jedy a prekursory a s nimi spojené zneužívání takových látek je stále aktuální a celosvětový problém, který vyžaduje nejen spolupráci s ostatními zeměmi, ale i mezi jednotlivými obory lidské společnosti.

Zneužívání omamných a psychotropních látek je problematické i z hlediska jejich vlivu na lidskou psychiku, což vede k celospolečenským problémům, jak na poli zdravotním (např. přenos nemocí), tak i finančním (náklady na léčení, represi apod.). V neposlední řadě je třeba zmínit, že zneužívání omamných a psychotropních látek je spojeno s celou řadou trestné činnosti, jako je např. majetková trestná činnost, k níž se mohou uchýlovat drogově závislé osoby z důvodu snahy obstarat si finanční prostředky k zakoupení drog.¹

Úpravu tzv. „drogových“ trestných činů, jimž bude věnována pozornost v této práci, lze nalézt v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů (TZ), a to konkrétně v hlavě VII zvláštní části – trestné činy obecně nebezpečné. Jde o trestný čin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy podle § 283 TZ a přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy podle § 284 TZ.

Všechny výše uvedené trestné činy spojuje několik pojmů, které je nutné definovat. Předně jde o **omamné látky**. Omamnou látkou se myslí taková látka, jejíž užívání je spojeno s vytvořením chorobného návyku a vzniku psychických změn. Konkrétně jsou pak jednotlivé látky uvedeny v nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek, a to v přílohách 1 – 3. **Psychotropní látky** jsou zase takové látky, které jsou s to ovlivnit psychiku člověka a jejich seznam se nachází v přílohách 4 – 7 téhož nařízení.²

Vzhledem ke znění jednotlivých skutkových podstat, jimiž se bude autor v této práci zabírat, je třeba definovat i pojem **prekursor**. Prekursory se používají při výrobě omamných či psychotropních látek, přičemž může jít jak o nositele těchto látek,

¹ JELÍNEK, J. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7 vydání. Praha: Leges, 2019. s. 763 – 766.

² Srov. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník: komentář. I, § 1-139. 3. vydání.* Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023, s. 1784, marg. č. 2.

tak i zcela přírodní látky. Prekursorem je možné rovněž označit i léčiva obsahující omamné nebo psychotropní látky, přičemž tyto látky je možné z těchto léčivých přípravků vyextrahovat.³

Dále je třeba vymezit i pojem **jed**, který je uveden v nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů, ve znění pozdějších předpisů: „*Za jedy ve smyslu § 283, § 284 a § 286 TZ se považují chemické látky uvedené v příloze č. 1 k tomuto nařízení, chemické směsi, které obsahují nejméně 7 % látky. U látek uvedených v příloze č. 1 k tomuto nařízení se za množství větší, než malé pokládá takové množství jedy, které na základě současných vědeckých poznatků může po jednorázovém nebo opakovaném podání způsobit poškození zdraví.*“

Znak **protiprávnosti** u drogových trestných činů spočívá v tom, že pachatel těchto trestných činů nemá pro nakládání s omamnými a psychotropními látkami náležité oprávnění.⁴

Pro trestný čin podle § 284 odst. 1 TZ zase platí, s ohledem na znění skutkové podstaty, že pachatel bude jednat protiprávně vždy, pokud nebude mít látku konopí předepsanou od specializovaného lékaře.⁵

³ Srov. nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004, o prekursorech drog a nařízení Rady (ES) č. 111/2005 o pravidlech pro sledování přípravků, které tyto látky obsahují.

⁴ Srov. § 4 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách ve znění pozdějších předpisů

⁵ Srov. vyhláška č. 236/2015 Sb., o stanovení podmínek pro předepisování, přípravu, distribuci, výdej a používání individuálně připravovaných léčivých přípravků s obsahem konopí pro léčebné použití ve znění pozdějších předpisů.

3 Analýza skutkové podstaty trestného činu nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy podle § 283 TZ a výklad vybraných zákonných znaků

V této kapitole je podrobně analyzována skutková podstata vybraného trestného činu. Tento trestný čin je prvním z šesti drogových trestných činů, které jsou uvedeny v TZ, je nejprísněji postihován a obsahuje typické znaky drogových trestných činů.

Obecně lze říci, že se jedná o drogový trestný čin spočívající v obstarání či transportu omamné nebo psychotropní látky typicky pro třetí osobu. Nicméně skutková podstata tohoto trestného činu obsahuje i takové činnosti, při nichž pachatel může skutkovou podstatu naplnit i tehdy, pokud tak bude činit pro sebe, např. při výrobě omamných nebo psychotropních látek, případně při jejich dovozu.

Trestný čin nedovolené výroby a nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy zahrnuje jednu základní skutkovou podstatu a tři kvalifikované skutkové podstaty, které obsahují okolnosti, jejichž naplnění vede k použití vyšší trestní sazby.⁶

3.1 Objekt

Objektem trestného činu podle § 283 TZ je *zájem na ochraně společnosti a lidí (jednotlivců) proti možnému ohrožení, které vyplývá z nekontrolovaného nakládání s omamnými a psychotropními látkami, přípravky obsahujícími omamnou nebo psychotropní látku, prekursory a jedy.*⁷

3.2 Objektivní stránka

Objektivní stránkou je způsob provedení či spáchání trestného činu a jde o popis samotného jednání, následku a příčinného vztahu mezi jednáním a následkem.⁸

Objektivní stránka v daném případě spočívá v jednání pachatele, který omamnou nebo psychotropní látku, jed nebo prekursor neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze,

⁶ Srov. § 283 TZ

⁷ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. III, § 272-421. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023, s. 3704, marg. č. 1.

⁸ Srov. Tamtéž, s. 258, marg. č. 10.

provede, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo tyto látky jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává.⁹

Neoprávněné vyrábění omamné či psychotropní látky, jedu nebo prekursoru je činnost spočívající v jakémkoli zhotovování či vytvoření těchto látek bez ohledu na to, zda jde o průmyslovou nebo řemeslnou výrobu nebo jaký technologický a chemický postup byl při zhotovování těchto látek použit či zda pachatel látku vyrábí pro sebe či pro jiného. To platí i pro produkci, jejíž podstatou je proces, při němž dochází k čištění anebo přeměně výše uvedených látek v látky jiné, případně může jít i o zvýšení účinku těchto látek.¹⁰

Výrobou není pěstování rostlin obsahujících omamné nebo psychotropní látky, a to nejen kvůli tomu, že jde o přečin podle § 285 TZ, ale i vzhledem k tomu, že výrobou je zhotovení nebo vytvoření omamných nebo psychotropních látek, při němž je třeba jisté lidské činnosti, zatímco pěstování je činnost, na níž se člověk nijak odborně nepodílí a nic nevytváří. Samotná rostlina již je omamnou nebo psychotropní látkou. Něco jiného by samozřejmě bylo, pokud by se do celého procesu zapojil člověk, a to tím, že by buď takto vzniklou látku jakkoli čistil nebo jinak přetvářel v nějakou jinou omamnou nebo psychotropní látku. Popřípadě by mohlo jít i o jistou extrakci. Tehdy by nepochybně šlo o výrobu, ale v případě samotného pěstování tomu tak nebude.¹¹

Pachatel tento trestný čin spáchá, pokud omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed **doveze, vyveze nebo provede**, přičemž je zjevné, že při dovozu dochází k jejich dopravení z ciziny do tuzemska, při vývozu je situace opačná a z tuzemska se látky pohybují do zahraničí. Při průvozu je pak ČR jen zemí, přes níž pohyb látek probíhá, ale není cílovou ani počáteční destinací, odkud nebo kam by omamné nebo psychotropní látky, jedy či prekursory mohly pocházet nebo být dopraveny.

Pokud pachatel omamnou či psychotropní látku, jed nebo prekursor někomu neoprávněně **nabízí**, bude jeho cílem, aby si druhá osoba chtěla tyto látky opatřit

⁹ JELÍNEK, J. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7 vydání. Praha: Leges, 2019. s. 768.

¹⁰ Srov. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. III, § 272-421. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023, s. 3709, marg. č. 4.

¹¹ SOTOLÁŘ, A. a kol. Trestná činnost spojená se zneužíváním drog a formy jejího řešení. Sv. 65. Praha: Justiční akademie ČR, 2003. Příručky ministerstva spravedlnosti České republiky. s. 55.

na základě této nabídky. Samotné nabízení přitom nemusí probíhat opakovaně. Postačí, dojde-li k němu pouze jednou a bez ohledu na to, zda byla nabídka přijata.¹²

Při **zprostředkování** pachatel nemá omamnou nebo psychotropní látku či jed nebo prekursor přímo u sebe a ani s takovou látkou jinak nenakládá. Jednání pachatele spočívá v tom, že vytvoří podmínky k tomu, aby mohlo dojít k neoprávněnému nakládání s takovými látkami, ať už by se jednalo o samotný prodej, výrobu či jinou obdobnou činnost.¹³

V rámci **prodeje**, stejně jako tomu bylo u předchozích činností, není podstatné, zda pachatel tuto činnost provedl pouze jednou či tak činil několikrát po sobě. Prodej jako takový je jednání, při němž jedna osoba dostává od druhé věc, v daném případě omamnou nebo psychotropní látku, jed či prekursor a osoba kupující za to prodávajícímu poskytuje peníze. Zákonodárce přitom pamatoval i na případy, když jedna osoba **jinak jinému opatří** zmíněné látky. Takto to zákonodárce vymezil proto, aby bylo pamatováno i na jiné případy, než jaké jsou výslovně uvedeny v § 283 TZ. Takovým jiným opatřením přitom může být např. obstarání jiné protihodnoty, přičemž není definováno, o jakou protihodnotu se má jednat. Tato protihodnota tedy může být jak materiálního, tak nemateriálního charakteru. Lze si tedy představit i nějakou protislužbu, nicméně stejně tak může jít i např. o krádež.¹⁴

Přechovávání je možné vymezit jako držbu, byť s držbou, jak ji definuje zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů má toho společného jen málo. Omamné a psychotropní látky, jedy ani prekursorů totiž pachatel nemusí mít ve své moci, tedy je nemusí mít ani u sebe. Zcela postačí, pokud pachatel látky někde ukryje, případně uloží či zakope v zemi. Jak navíc plyne z odborné literatury, formální znaky, tedy objekt, objektivní stránku, jakož i subjekt a subjektivní stránku trestného činu pachatel naplní bez ohledu na délku trvání držby.¹⁵

¹² JELÍNEK, J. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019 s. 770.

¹³ Srov. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní právo hmotné. 8. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2016. s. 818.

¹⁴ Srov. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. III, § 272-421. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023, s. 3712, marg. č. 6 – 7.

¹⁵ Srov. JELÍNEK, J. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019. s. 771.

3.3 Subjekt

Pachatelem trestného činu podle § 283 TZ se může stát jak trestně odpovědná osoba fyzická, tak i osoba právnická, jak vyplývá z § 7 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim ve znění pozdějších předpisů (ZTPO), neboť trestný čin podle § 283 TZ není uveden mezi výjimkami, které osoba právnická spáchat nemůže.

Do okruhu pachatelů, kteří se mohou dopustit tohoto trestného činu, může patřit i lékař.¹⁶

3.4 Subjektivní stránka

Z hlediska subjektivní stránky je třeba, aby pachatel jednal úmyslně, přitom postačí, pokud půjde o úmysl nepřímý.¹⁷

3.5 Kvalifikovaná skutková podstata uvedená v odst. 2

Okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby uvedenou v odst. 2 písm. a) naplní pachatel, pokud spáchá trestný čin podle § 283 odst. 1 TZ a bude **členem organizované skupiny**. Aby mohla být skupina považována za organizovanou, musí splnit několik podmínek:

1. Faktické zapojení minimálně třech trestně odpovědných osob (fyzické i právnické)
2. Rozdělení úloh v rámci skupiny
3. Plánovitost a koordinovanost, jež zvyšují možnost na úspěch takové skupiny.^{18, 19}

V odst. 2 písm. b) je uvedena další okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby. Konkrétně jde o tzv. speciální recidivu, tedy **odsouzení nebo potrestání** za spáchání trestného činu podle § 283 TZ a jeho opětovné spáchání v posledních třech letech.^{20, 21}

¹⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 5. 2004, sp. zn. 6 Tdo 547/2004.

¹⁷ Srov. Tamtéž s. 3713, marg. č. 8.

¹⁸ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 28. 5. 1976, sp. zn. 4 To 13/76.

¹⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 18. 7. 1985, sp. zn. 11 To 51/85.

²⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 6 Tdo 894/2012.

²¹ DRAŠTÍK, A., FREMR, R., DURDÍK, T., RŮŽIČKA M., SOTOLÁŘ, A. a kol. Trestní zákoník. Komentář. II díl. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. s. 2310 – 2311.

Další okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby je uvedena v **odst. 2 písm. c)**, přičemž se podle ní postihují případy, pokud pachatel spáchá trestný čin podle § 283 TZ ve **značném rozsahu**. Ke značnému rozsahu se vyjádřil Nejvyšší soud ČR, který uvedl, že nelze stanovit společnou hranici pro jednotlivou velikost rozsahů a je nutné toto dělat individuálně, a to nejen k běžným skutečnostem, jako čas a způsob neoprávněného nakládání, hrozící i způsobená újma poškozených, ale i výše částky, již pachatel utržil, chtěl utržit nebo mohl utržit.²²

Poněkud přesněji se vyjádřil k rozsahu Nejvyšší soud ČR v roce 2013. Podle jeho usnesení je potřeba pro větší rozsah nejprve určit množství větší než malé. Následně je toto množství vynásobeno deseti, čímž se dojde k většímu rozsahu. Velkým rozsahem je desetinásobek většího rozsahu a značným rozsahem zase desetinásobek velkého rozsahu.²³

S ohledem na výše uvedené je tedy patrné, jak je určení množství většího než malého podstatné pro téměř všechny drogové trestné činy, a to i s přihlédnutím k jejich kvalifikovaným skutkovým podstatám. Aby bylo možné se zhruba orientovat při určování množství většího než malého, došlo k jeho stanovení u většiny omamných a psychotropních látek v příloze stanoviska kolegia Nejvyššího soudu ČR.²⁴

Z hlediska zavinění postačí k této jiné skutečnosti podle § 17 písm. b) TZ nedbalost.²⁵

V **odst. 2 písm. d)** je uvedena okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby, kterou pachatel naplní tehdy, pokud spáchá trestný čin podle § 283 TZ ve větším rozsahu, vůči dítěti nebo v množství větším než malém vůči dítěti mladšímu patnácti let. Co se týče **většího rozsahu**, je možné si pomoci již zmíněným stanoviskem a usnesením Nejvyššího soudu ČR, byť nelze zcela opomenout, že v každém případě bude toto určení rovněž záviset i na úvaze soudu. Půjde tedy o takové množství omamné nebo psychotropní látky, jedu či prekursoru, které přesáhne množství větší než malé pro danou omamnou nebo psychotropní látku, jed či prekursor, a to desetkrát.²⁶

²² Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 5. 2010, sp. zn. 8 Tdo 463/2010.

²³ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 15 Tdo 1003/2012.

²⁴ Srov. stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. 3. 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013.

²⁵ Srov. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. III, § 272-421. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023, s. 3714, marg. č. 11.

²⁶ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 15 Tdo 1003/2012.

Dítětem se s ohledem na § 126 TZ myslí: „osoba mladší osmnácti let, pokud trestní zákon nestanoví jinak.“²⁷

V případě následující části této kvalifikované skutkové podstaty zákonodárce položil důraz spíše na věk než na množství omamné nebo psychotropní látky, jedu či prekursoru, neboť bude nutné, aby pachatel spáchal tento trestný čin v množství větším než malém vůči **dítěti mladšímu patnácti let**. Soud bude muset v daném případě posuzovat, zda mohl pachatel vědět, že omamnou či psychotropní látku, jed nebo prekursor nabízí dítěti mladšímu patnácti let. Je totiž zcela zjevné, že v některých případech by si toho pachatel nemusel být vědom, a to obzvlášť tehdy, pokud by takto jednal např. s dívkou mladší patnácti let, která se bude líčit, čímž zakryje svůj věk a tzv. se takto „postarší“. S ohledem na tuto skutečnost bude posuzování toho, zda mohl či nemohl pachatel vědět, že páchá čin vůči dítěti mladšímu patnácti let, záviset i na jiných okolnostech, než je jen vzhled. Typicky půjde o chování, styl mluvy nebo i prostředí, ve kterém se bude interakce odehrávat. Za předpokladu, že by totiž pachatel viděl, jak tato osoba vychází např. ze základní školy, nebude téměř pochyb o tom, že by se mohlo jednat o dítě mladší patnácti let. Samozřejmě i v tomto případě bude nutné posoudit i vlastnosti, dovednosti a schopnosti pachatele, tedy pokud by např. vzhledem ke svému intelektu byl vůbec schopen vzít tyto skutečnosti v potaz.²⁸

Množství větší než malé je, dle již zmiňovaného stanoviska, takové množství „omamné nebo psychotropní látky nebo jedu, které vícenásobně – podle ohrožení vyplývajícího pro život a zdraví lidí ze škodlivosti jednotlivých látek – převyšuje běžnou dávku obvyklého konzumenta. Orientační hodnoty určující „množství větší než malé“ u omamných látek, psychotropních látek a přípravků je obsahujících jsou uvedeny v příloze k tomuto stanovisku. Při závěru o naplnění uvedeného znaku je třeba podpůrně zohlednit, zda šlo o prvokonzumenta či uživatele těchto látek v pokročilém stadiu závislosti, případně i jiné skutečnosti ovlivňující míru ohrožení života nebo zdraví uživatele.“²⁹ Větší pozornost bude množství většímu než malému věnována v analýze skutkové podstaty trestného činu podle § 284 TZ, a to i vzhledem k tomu, že zmíněné stanovisko Nejvyššího soudu ČR primárně cílí právě na tento trestný čin. Z hlediska zavinění postačí k této jiné skutečnosti podle § 17 písm. b) TZ nedbalost.

²⁷ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. III, § 272–421. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023, s. 3715–3716, marg. č. 13.

²⁸ Srov. Tamtéž, s. 3716, marg. č. 14.

²⁹ Srov. stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. 3. 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013.

3.6 Kvalifikovaná skutková podstata uvedená v odst. 3

První okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby, která je uvedena v **odst. 3 písm. a)** naplní pachatel tehdy, pokud jeho jednáním dojde ke **způsobení těžké újmy na zdraví**. Definice těžké újmy na zdraví je uvedena v § 122 odst. 2 TZ. Pro naplnění této okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby bude muset být souvislost mezi jednáním pachatele uvedeným v odst. 1 a vznikem těžké újmy na zdraví jiné osoby ve vztahu k tomuto skutku.

Z hlediska zavinění ve vztahu ke způsobení těžké újmy na zdraví, postačí nedbalost. Trestný čin podle § 283 odst. 3 písm. a) TZ je totiž vůči trestnému činu podle § 145 TZ ve vztahu speciality a jednočinný souběh je tedy vyloučen.³⁰

Okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby uvedenou v **odst. 3 písm. b)** naplní pachatel tehdy, pokud by měl **v úmyslu získat pro sebe tímto trestným činem nebo jiného značný prospěch**. Značný prospěch lze odvodit z § 138 odst. 1 písm. d), podle něhož se značnou škodou rozumí škoda dosahující částky 1.000.000 Kč. Jak však vyplývá z usnesení Nejvyššího soudu ČR: *v případě trestného činu nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 283 odst. 2 písm. c) TZ, spáchaného distribucí drog spočívající v jejich nákupu a prodeji, je při posuzování toho, zda pachatel získal tímto činem značný prospěch ve smyslu § 283 odst. 3 písm. c) TZ, nutno postupovat tak, že od částky, za kterou pachatel drogy prodal, se odečte částka, za kterou je nakoupil.*³¹ Z pohledu zavinění se k této jiné skutečnosti podle § 17 písm. b) TZ vyžaduje úmysl, neboť se jedná o znak rozvíjející pohnutku pachatele.

Při určování, zda pachatel spáchal tento trestný čin ve **velkém rozsahu** se bude vycházet ze stanoviska a usnesení Nejvyššího soudu ČR zmíněných výše. Nemalou roli však při posuzování bude hrát i čistota omamných a psychotropních látek, jedů a prekurzorů. Z hlediska zavinění postačí k této jiné skutečnosti podle § 17 písm. b) TZ nedbalost.

Okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby podle odst. **3 písm. d)** je obdobou znaku, který byl již v předchozím textu vysvětlen. Jedná se o spáchání trestného činu

³⁰ Srov. ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Svazek 2, § 205 až 421. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2020. § 283, marg. č. 69.

³¹ Srov. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 3. 2005, sp. zn. 7 Tdo 207/2005.

podle § 283 odst. 2 TZ **ve větším rozsahu vůči dítěti mladšímu 15 let**. Z hlediska zavinění postačí k této jiné skutečnosti podle § 17 písm. b) TZ nedbalost.

3.7 Kvalifikovaná skutková podstata uvedená v odst. 4

Okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby podle **odst. 4 písm. a)** naplní pachatel, pokud způsobí **těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt**. Ve vztahu k těžkému následku ve smyslu § 17 písm. a) TZ v podobě způsobení těžké újmy na zdraví nejméně dvou osob postačí z hlediska zavinění nedbalost. Ve vztahu ke smrtelnému následku je možná pouze nedbalost. V opačném případě by totiž došlo k naplnění skutkové podstaty zvláště závažného zločinu vraždy podle § 140 TZ.³²

V případě, že pachatel spáchá trestný čin podle § 283 odst. 1 TZ **v úmyslu získat pro sebe prospěch velkého rozsahu**, naplní okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby podle **odst. 4 písm. b)**. Prospěchem velkého rozsahu je podle § 138 TZ zisk v celkové výši 10.000.000 Kč. Z pohledu zavinění se k této jiné skutečnosti podle § 17 písm. b) TZ vyžaduje úmysl, neboť se jedná o znak rozvíjející pohnutku pachatele. V případě, že by takový prospěch nezískal, nebude to nic měnit na tom, že by tuto okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby naplnil.³³

Poslední okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby tohoto trestného činu je jeho **spáchání ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech**. Organizovaná skupina musí působit ve více státech, přičemž není nutné, aby některým z těchto států byla Česká republika.³⁴ Pro to, aby pachatel naplnil tuto okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby, nebude tak muset činit jako její člen, byť i tím tuto okolnost naplní. To samo o sobě vyplývá ze samotného znění. Musí však jít alespoň o jistou formu spolupráce, klidně i volnější.³⁵

Z hlediska zavinění se k této jiné skutečnosti § 17 písm. b) TZ z podstaty věci vyžaduje úmysl.

Nepochybně nenezajímavou se dle názoru autora jeví možnost, pokud by osoba závislá na omamných nebo psychotropních látkách páchala tuto trestnou činnost, aniž by věděla, že se např. podílí na přepravě takových látek. Dle názoru autora by se muselo

³² Srov. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. III, § 272–421. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023, s. 3718–3719, marg. č. 20.

³³ Srov. Tamtéž, s. 3719, marg. č. 21.

³⁴ Srov. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 7. 2004, sp. zn. 5 Tdo 794/2004.

³⁵ Srov. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 8. 2010, sp. zn. 8 Tdo 940/2010.

zjišťovat, zda to osoba věděla nebo vědět měla a mohla, tedy zda takový trestný čin spáchala z nevědomé nedbalosti. Autor se domnívá, že by k něčemu takovému mohlo dojít např. v případě, pokud by organizovaná skupina tuto osobu přivedla do stavu nepřičetnosti, např. pokud by taková osoba byla natolik pod vlivem omamných nebo psychotropních látek, že by nevěděla o tom, že ji např. vkládají tyto látky do zavazadla nebo se jinak pokusili přepravit tyto látky např. zašité v těle tohoto člověka. V zavazadle by to nepochybně vědět měla a mohla, otázka zůstává v případě zašití do těla takového člověka. Další možností je vložení takových látek nepozorovaně do batohu takové osoby. Dalo by se sice říci, že takto by taková osoba nejednala, na druhou stranu by dle názoru autora v jejím případě došlo v očích orgánů činných v trestním řízení k naplnění kvalifikované skutkové podstaty tohoto trestného činu.

Pro takové případy – zvlášť pro osobu spolupracující se zločineckou organizací kvůli své závislosti – by bylo dle názoru autora vhodné, aby trestný čin podle § 283 TZ obsahoval kromě kvalifikovaných skutkových podstat také privilegovanou skutkovou podstatu.

4 Analýza skutkové podstaty trestného činu přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu podle § 284 TZ a výklad vybraných zákonných znaků

V této kapitole je podrobně analyzována skutková podstata trestného činu podle § 284 TZ. Tento trestný čin obsahuje dvě základní skutkové podstaty a dvě kvalifikované skutkové podstaty, přičemž první základní skutková podstata se týká omamné látky konopí a druhá všech ostatních omamných a psychotropních látek, čímž došlo k rozdělení drog na “měkké” a “tvrdé”.³⁶

*Jde o ohrožovací trestný čin, a proto je trestný čin podle § 284 TZ dokonán již přechováváním takové látky v množství větším než malém, pokud se tak děje neoprávněně.*³⁷

*Ustanovení § 284 TZ je subsidiární privilegovanou skutkovou podstatou ve vztahu k § 283 TZ.*³⁸

Obecně lze říci, že jde o obstarání si omamné nebo psychotropní látky pro sebe, a to v množství větším než malém. Jde tedy o postihování takového jednání pachatele, který má tyto látky tzv. do zásoby. Rozhodně nejde o postihování užívání omamných a psychotropních látek prostředky trestního práva.³⁹

4.1 Objekt

*Objektem trestného činu podle § 284 odst. 1 je zájem na ochraně společnosti a lidí proti možnému ohrožení, které vyplývá z nekontrolovaného nakládání s omamnými a psychotropními látkami konopí a pryskyřice z něho nebo látkami obsahující jakoukoli složku THC v případech určených pro vlastní potřebu, jsou-li v množství větším než malém. Tím je zároveň poskytována ochrana i života a zdraví přechovavatelů (konzumentů) konopných drog.*⁴⁰

³⁶ VANTUCH, P. Trestní zákoník s komentářem: komentář k zákonu č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů: informace z judikatury: k 1.8.2011. 1. vydání. Olomouc: ANAG, 2011. s. 1033.

³⁷ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. III, § 272-421. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023, s. 3732, marg. č. 1.

³⁸ Srov. Tamtéž, s. 3734, marg. č. 4.

³⁹ Srov. § 284 TZ

⁴⁰ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. III, § 272-421. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023, s. 3732, marg. č. 2.

4.2 Objektivní stránka

Objektivní stránku tohoto trestného činu naplní pachatel tehdy, pokud bude neoprávněně přechovávat omamnou látku konopí nebo pryskyřici z konopí, popřípadě psychotropní látku obsahující tetrahydrokanabinol (THC), pro vlastní potřebu a zároveň tak bude činit v množství větším než malém, co se množství těchto látek týče.⁴¹

Pro **přechovávání pro vlastní potřebu** je podstatné, že tak pachatel činí pro sebe. Může tedy s takovou látkou libovolně a zároveň neoprávněně nakládat, byť takovou látku nemusí mít u sebe. Vlastní potřebou je myšleno *určení takové látky pro osobní spotřebu, tedy výhradně pro pachatele tohoto trestného činu a nikoho jiného*.⁴²

Přestože pro určení **množství většího než malého** je pro jednotlivé omamné nebo psychotropní látky orientačně uvedeno v již zmiňovaném stanovisku Nejvyššího soudu ČR, je zároveň nutné při jeho určení brát v potaz další skutečnosti. Především musí jít o takové množství, které několikanásobně převyšuje běžnou dávku obvyklého konzumenta s přihlédnutím ke škodlivosti takových látek pro zdraví i život, přičemž při takovém určení je nutné přihlédnout i k závislosti takové osoby. V opačném případě by totiž mohlo dojít k situaci, kdy by byl pachatel postihován prostředky trestního práva za spotřební držbu – ve chvíli, kdy by přechovával jen jednu dávku omamné nebo psychotropní látky. Pokud by totiž přechovával množství odpovídající jedné dávce, vzhledem k jeho závislosti, a zároveň by tím dosáhl množství většího než malého stanoveného podle zmiňovaného stanoviska Nejvyššího soudu ČR, nemohl by být postihován podle § 284 TZ.^{43, 44}

Další věcí, jíž je nutné se zabývat, je problém jedné dávky, neboť toto určení může být poměrně klíčové pro stanovení trestní sazby za spáchání tohoto trestného činu. Jednorázová dávka se může poměrně značně lišit, a to až stonásobně.⁴⁵ Tato skutečnost by pak mohla činit problém při určení, zda lze jednání pachatele kvalifikovat jako trestný čin nebo přestupek.

⁴¹ Srov. JELÍNEK, J. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019. s. 772.

⁴² Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. 3. 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013.

⁴³ Tamtéž.

⁴⁴ Srov. Kloučková S., Hodnocení znaků skutkové podstaty trestného činu přechovávání drog pro vlastní potřebu podle § 187a trestního zákona. Právní rozhledy, 2000, č. 6, str. 242.

⁴⁵ Srov. VIDRNA, J., VUČKA, J., POPOV, P. Větší než malé množství nejistoty. Trestněprávní revue. 2017, č. 2, s. 36.

Stanovisko Nejvyššího soudu ČR sice ve svých přílohách orientačně stanoví množství větší než malé ve vztahu k jednotlivým omamným a psychotropním látkám, nicméně tak činí ve vztahu k běžné dávce a obvyklému uživateli. Na jednu stranu tedy je poměrně přesně určené množství větší než malé, na tu druhou je zcela nejasné, jakého okruhu lidí se týká.⁴⁶ Otázkou tak zůstává, zda je možné vůbec určit běžnou dávku u jednotlivých omamných a psychotropních látek. Autor se domnívá, že toto se zcela přesně zjistit nedá. Především je třeba vzít v potaz skutečnost, že ne vždy bude mít uživatel přesnou představu o tom, jaká je čistota látky, tedy kolik daná směs obsahuje účinné látky.

V minulosti bylo množství větší než malé definované v podzákoném právním předpisu, a to konkrétně v nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů. Na toto nařízení přímo odkazovalo ustanovení trestního zákoníku, v němž bylo uvedeno, že vláda nařízením stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů.⁴⁷ V příloze tohoto nařízení, konkrétně v příloze 2, bylo množství větší než malé přesně stanoveno pro jednotlivé omamné a psychotropní látky. Část tohoto nařízení včetně části zmocňovacího ustanovení v trestním zákoníku však byla Ústavním soudem ČR zrušena, konkrétně byla zrušena část týkající se právě omamných a psychotropních látek, a to z toho důvodu, že podmínka trestnosti nemůže být stanovena v podzákoném právním předpise.⁴⁸ S ohledem na tuto skutečnost tak jako vodítko pro určení množství většího než malého u omamných a psychotropních látek a precursorů zůstalo již zmiňované stanovisko Nejvyššího soudu ČR. Při pohledu na množství větší než malé takto stanovené stanoviskem a na množství větší než malé určené zrušeným nařízením, je zjevné, že stanovisko Nejvyššího soudu ze zrušeného nařízení přímo vychází.⁴⁹ Zůstává však otázkou, jak se k tomuto stanovisku stavět, a to i vzhledem k tomu, že toto stanovisko při rozhodování není pro soudce závazné. Jak totiž plyne z čl. 95 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky: *Soudce je při rozhodování vázán zákonem a mezinárodní smlouvou, která je součástí právního řádu; je oprávněn posoudit soulad jiného právního předpisu se zákonem nebo s takovou mezinárodní smlouvou.* I s ohledem

⁴⁶ Srov. Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. 3. 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013.

⁴⁷ Srov. § 289 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník ve znění účinném od 1. 1. 2010.

⁴⁸ Srov. nález Ústavního soudu ČR ze dne 23. 7. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 13/12.

⁴⁹ Srov. Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. 3. 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013.

na tuto skutečnost je třeba se zamyslet, zda stanovení množství většího než malého formou nezávazného stanoviska je tou správnou cestou a zda by nebylo lepší, pokud by zákonodárce udělal to, co bylo navrženo ve zmíněném nálezu Ústavního soudu ČR, tedy že by toto množství bylo u jednotlivých látek stanoveno formou zákona.⁵⁰

Dle názoru autora není forma nezávazné stanoviska rovněž vhodná, co se týče právní jistoty. Recipienti trestního zákona totiž nemají povinnost seznamovat se se stanovisky Nejvyššího soudu ČR. Tudíž ve své podstatě ani nemusí vědět, že v určité chvíli páchají trestnou činnost. Byť se to může jevit poněkud zvláštně, je dost podstatný rozdíl v tom, zda bude pachatel postihován na základě trestního práva nebo na základě přestupkového práva.⁵¹ Přesné stanovení této hranice zákonem by totiž mohlo některé pachatele odradit od páchání trestné činnosti. Takto, kdy je hranice určená nezávazným stanoviskem, je dle názoru autora věc pro širokou veřejnost hůře uchopitelná.

Co se týče samotného vymezení **konopí**, je jím *kvetoucí nebo plodonosný vrcholík rostliny z rodu konopí (Cannabis) nebo nadzemní část rostliny z rodu konopí, jejíž součástí je vrcholík*.⁵² Rovněž se jím myslí extrakt a tinktura.⁵³ **Konopná pryskyřice** označuje *oddělenou, surovou nebo čištěnou pryskyřici získanou z rostliny konopí*.⁵⁴ **Konopnou látkou** se rozumí *kanabinoid uvedený v příloze 4 nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznámech návykových látek jako psychotropní látky zařazené do Seznamu I Úmluvy o psychotropních látkách nebo podle rozhodnutí orgánů Evropských společenství (vyhl. č. 62/1989 Sb.), a patří sem THC – tetrahydrokanabinol, všechny izomery: delta6a(10a)-, delta6a(7)-, delta7-, delta8-, delta10-, delta9(11)-tetrahydrokanabinoly a jejich stereoizomery*.⁵⁵

Dle názoru autora může jistý problém nastat v případě, kdy by pachatel v domněnku, že bude pro vlastní potřebu přechovávat technické konopí, případně konopí seté, které by však nemělo dostatečné množství THC. Technické konopí nikdy nebude obsahovat dostatečné množství THC, přesto je však možné, aby pachatel takovou látku

⁵⁰ Srov. nálezu Ústavního soudu ČR ze dne 23. 7. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 13/12.

⁵¹ Srov. zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před účinky škodlivých látek ve znění pozdějších předpisů.

⁵² § 2 odst. 1 písm. d) zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů.

⁵³ Srov. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. III, § 272–421. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023, s. 3732, marg. č. 3.

⁵⁴ čl. 1 písm. d) vyhlášky č. 47/1965 Sb., o Jednotné Úmluvě o omamných látkách ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁵ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. III, § 272–421. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023, s. 3732–3733, marg. č. 3.

přechovával v domněnání, že jde o konopí s dostatečným množstvím THC. S ohledem na skutečnost, že jde o ohrožovací trestný čin, jak bylo uvedeno výše, byl by dokonán ve chvíli, kdy by došlo k přechovávání. Na druhou stranu by bylo možné říci, že se jedná o omyl ve smyslu § 18 TZ, a tudíž by u něj nedošlo k naplnění subjektivní stránky trestného činu, jak je uvedeno níže. Přesto je třeba si položit otázku, jak by byl takový pachatel potrestán. Předpokládal by, že přechovává pro svou potřebu konopí v množství větším než malém, které má zároveň dostatek množství THC pro to, aby došlo k naplnění skutkové podstaty trestného činu podle § 284 TZ a přitom by přechovával technické konopí, které dostatečné množství THC nemá, a ani mít nemůže. Na základě ustanovení § 18 odst. 3 TZ by měl být potrestán přísněji, na druhou stranu by jeho čin nebyl trestným činem, a dokonce ani přestupkem. Dle názoru autora by neměl být vůbec potrestán.

4.3 Subjekt

V § 7 ZTPO, není trestný čin podle § 284 TZ uveden. S ohledem na tuto skutečnost se tohoto trestného činu může dopustit jak osoba fyzická, tak osoba právnická.

Protože samotná skutková podstata používá ve svém znění slovní spojení “pro vlastní potřebu”, což, jak bylo uvedeno výše, znamená přímou spotřebu, může být s tímto trestným činem spojena i otázka přičetnosti, potažmo snížené přičetnosti či nepřičetnosti pachatele,⁵⁶ a to i vzhledem k tomu, že celou řadu pachatelů tohoto trestného činu budou tvořit osoby závislé na užívání omamných nebo psychotropních látek.⁵⁷ To by mohlo hrát roli v případě, že by se pachatel přivedl do stavu nepřičetnosti požitím omamné nebo psychotropní látky a následně v tomto stavu přechovával množství větší než malé omamné látky konopí. V takovém případě by se totiž dopustil trestného činu opilství podle § 360 TZ.

Dle názoru autora je možnost, aby byl pachatel právnickou osobou svým způsobem u tohoto trestného činu poměrně zvláštní. Jak bylo uvedeno výše, pro vlastní potřebu je vykládáno jako pro osobní spotřebu. S ohledem na skutečnost, že právnická osoba sama o sobě nemůže omamné nebo psychotropní látky konzumovat. I vzhledem k tomuto se autor domnívá, že by právnické osoby měly být vyjmuty ze spáchání tohoto

⁵⁶ Srov. § 26 TZ a § 27 TZ.

⁵⁷ Srov. Půry, F., Sotolář, A., Šámal, P. *K problematice trestněprávního postihu přechovávání drog pro vlastní potřebu*. Právní rozhledy, 1999, č. 10, str. 510.

trestného činu, neboť to principiálně za soudního výkladu slovního spojení pro vlastní potřebu není možné.

4.4 Subjektivní stránka

Trestný čin podle § 284 TZ je úmyslným trestným činem. Konkrétně pak při páčání tohoto trestného činu půjde nejčastěji o úmysl nepřímý.⁵⁸

S ohledem na to, co bylo uvedeno výše, je však autor toho názoru, že úmysl, který je vyžadován pro naplnění subjektivní stránky tohoto trestného činu, nebude vždy dodržen. Za předpokladu, že se úmyslem nepřímým myslí jednání pachatele, jestliže věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný v trestním zákoně a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn,⁵⁹ je třeba se zamyslet nad tím, zda s ohledem na hranici stanovenou stanoviskem Nejvyššího soudu ČR, by toto bylo obhajitelné. Pro představu v případě, že např. běžný konzument konopí najde na zemi pytlíček s konopím v množství větším než malém, přičemž nemá sebemenší ponětí, jaké množství v pytlíčku je, a rozhodne si konopí ponechat, je autor toho názoru, že v takovém případě nelze nahlížet na jednání pachatele jako na úmyslné.

S ohledem na to, že pachatel nemá povinnost znát již zmíněné stanovisko Nejvyššího soudu ČR a v případě, že by ho znal, tak by se nikdy nerozhodl držet takové množství konopí pro svou potřebu, neboť by se obával trestněprávní sankce, je autor toho názoru, že pachatel nenaplní subjektivní stránku tohoto trestného činu. Dokonce by dle názoru autora nejednal ani z nedbalosti. V daném případě by bylo možné mluvit o nedbalosti nevědomé, tedy, že pachatel nevěděl že svým jednáním může způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl.⁶⁰ V popsaném případě by však pachatel nevěděl, že svým jednáním může způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem a zároveň by o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět neměl, neboť takovou povinnost nemá (nemusí se seznamovat se stanoviskem Nejvyššího soudu ČR) a tedy ani nemohl, neboť stanoviska Nejvyššího soudu ČR se nezveřejňují tak, jak se zveřejňují zákony, tudíž ne každý se s nimi může seznámit.

⁵⁸ Srov. Kloučková S., *Hodnocení znaků skutkové podstaty trestného činu přechovávání drog pro vlastní potřebu podle § 187a trestního zákona*. Právní rozhledy, 2000, č. 6, str. 242.

⁵⁹ Srov. § 15 odst. 1 písm. b) TZ

⁶⁰ Srov. § 16 odst. 1 písm. b) TZ

4.5 Základní skutková podstata uvedená v odst. 2

Ustanovení § 284 odstavce 2 TZ je základní skutkovou podstatou, která se však týká omamných a psychotropních látek, jedů a prekursorů, přičemž sem nepatří látky uvedené v odst. 1.⁶¹

4.5.1 Objekt

V případě této základní skutkové podstaty je objekt téměř stejný jako u základní skutkové podstaty uvedené v prvním odstavci. Objektem tedy je: *Zájem na ochraně společnosti a lidí proti možnému ohrožení, které vyplývá z nekontrolovaného nakládání s jedy a s jinými omamnými a psychotropními látkami (vyjma konopí a z něho se odvíjejících látek, jež jsou postiženy podle odstavce 1), v případech určených pro vlastní potřebu, jsou-li v množství větším než malém. Tím je zároveň poskytována ochrana i života a zdraví přechovavatelů jedů a konzumentů jiných než konopných drog.*⁶²

4.5.2 Objektivní stránka

Objektivní stránku trestného činu podle § 284 odst. 2 TZ naplní pachatel, který bude přechovávat pro vlastní potřebu jinou omamnou nebo psychotropní látku či jed, než je konopí, pryskyřice z konopí nebo psychotropní látku obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC) v množství větším než malém.

Definice **jedu** je obsažena v nařízení č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů, ve znění pozdějších předpisů. „*Za jedy ve smyslu § 283, 284 a 286 TZ se považují chemické látky uvedené v příloze č. 1 k tomuto nařízení (dále jen „látky“), chemické směsi, které obsahují nejméně 7 % látky. U látek uvedených v příloze č. 1 k tomuto nařízení se za množství větší, než malé pokládá takové množství jedu, které na základě současných vědeckých poznatků může po jednorázovém nebo opakovaném podání způsobit poškození zdraví.*“

Co se týče **přechovávání pro vlastní potřebu** myslí se tím takové jednání, během něhož má pachatel omamnou nebo psychotropní látku, jed či prekursor ve své moci bez

⁶¹ Srov. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. III, § 272-421. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023, s. 3736, marg. č. 10.

⁶² Srov. Tamtéž, s. 3735, marg. č. 9.

ohledu na dobu trvání tohoto přechovávání.⁶³ Šámal se pak k pojmu pro vlastní potřebu vyjadřuje následovně: *Pojem pro vlastní potřebu se týká osoby, která sama neoprávněně předmětné látky v tomto ustanovení vymezené užívá jako konzument, tedy důvodem jejich přechovávání je výhradně osobní spotřeba (konzumace) osoby, která je takto přechovává. Nemohou být proto určeny pro kohokoli jiného, neboť v takovém případě by se již přechovávání vztahovalo k osobě jiného, tj. „pro jiného“ ve smyslu trestného činu podle § 283 odst. 1 TZ.*⁶⁴

V souvislosti s jedy rovněž vyvstává otázka, co si představit pod pojmem pro vlastní potřebu. Užívání jedu je již ze své podstaty nesmyslné a postihování takového jednání prostředky trestního práva např. u člověka, který by si vzal nedostatečnou dávku jedu, se autorovi jeví jako poněkud absurdní. Pokud tedy bude pachatel přechovávat jedy pro vlastní potřebu, není nikde uvedeno, co se tím myslí. Komentářová literatura k tomuto tématu mlčí. Z principu věci a samotného znění tedy vyplývá, že pachatel by jedy nějakým způsobem hodlal využít. S ohledem na povahu jedů je tedy nejpravděpodobnější jejich použití na živých organismech, a to buď na lidech nebo na zvířatech. V případě jejich použití na zvířatech by však dle názoru autora šlo spíše než o spáchání trestného činu podle § 284 TZ o spáchání trestného činu podle § 302 TZ, tedy týrání zvířat. V případě použití jedu na lidech by pak bylo možné hovořit o zvlášť závažném zločinu vraždy podle § 140 TZ nebo o jeho pokusu. V obou případech se samozřejmě nabízí, že by trestný čin podle § 284 TZ byl v souběhu s těmito dalšími trestnými činy. Nicméně v obou případech by se ukládal úhrnný trest ve smyslu § 43 odst. 1 TZ, tedy za trestný čin nejpřísněji trestný. V případě použití jedu na zvířatech by bylo ještě možné hovořit o tom, že takové ustanovení má smysl. V případě použití na člověku se už autor domnívá, že takové ustanovení by smysl příliš nemělo s přihlédnutím k trestní sankci.

Dle názoru autora je tedy s ohledem na to, co bylo uvedeno výše poměrně absurdní, že v rámci „drogového“ trestného činu, který se výhradně zabývá držením látek pro konzumaci, je upraven jed a navíc i s použitím stejných slov, přičemž není nikde uvedeno, co se myslí vlastní potřebou v souvislosti s jedem a vše tedy nasvědčuje tomu, že pro vlastní potřebu spíše naplní definici přípravy k trestnému činu, pokud již rovnou nedojde k jeho dokonání.

⁶³ Srov. Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. 3. 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013.

⁶⁴ Srov. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. III, § 272-421. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023, marg. č. 5.

Postup při určení **množství většího než malého** se bude odvíjet od toho, zda pachatel bude přechovávat pro svou potřebu omamné a psychotropní látky nebo jedy. U omamných a psychotropních látek bude postupováno podle stanoviska Nejvyššího soudu ČR.⁶⁵ V případě jedů by bylo možné použít část nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů. To totiž v části týkající se jedů zrušeno nebylo, přestože je více než jisté, že by k tomu došlo, pokud by osoba přechovávala jed pro vlastní potřebu. Samozřejmě, soudce by se při rozhodování tímto nařízením řídit nemusel s ohledem na již zmíněný čl. 95 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky.

4.5.3 Subjekt

S ohledem na skutečnost, že se v případě druhé základní skutkové podstaty nic, kromě vymezení látek, nezměnilo, je subjekt totožný s tím, který je uveden v prvním odstavci. V daném případě tedy bude možné, aby trestný čin podle § 284 odst. 2 TZ spáchala jak osoba fyzická, tak právnická, jak plyne z § 7 ZTPO. Jak však bylo uvedeno i v případě předchozího odstavce, jedná se dle názoru autora o poměrně nešťastné řešení, které příliš nedává smysl.

4.5.4 Subjektivní stránka

Z hlediska zavinění se požaduje úmysl.⁶⁶

4.6 Kvalifikovaná skutková podstata uvedená v odst. 3

V odst. 3 je uvedena první okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby. V tomto případě půjde o takové jednání pachatele, pokud bude přechovávat pro vlastní potřebu omamnou látku konopí, pryskyřici z konopí nebo psychotropní látku obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC), případně jiné omamné nebo psychotropní látky nebo jed ve větším rozsahu.⁶⁷ *Větším rozsahem je desetinásobek množství většího než malého.*⁶⁸

V případě spáchání trestného činu podle § 284 odst. 2 TZ ve větším rozsahu pak bude záležet na jednotlivých omamných a psychotropních látkách, o které půjde a bude

⁶⁵ Srov. Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. 3. 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013.

⁶⁶ Srov. Kloučková S., *Hodnocení znaků skutkové podstaty trestného činu přechovávání drog pro vlastní potřebu podle § 187a trestního zákona*. Právní rozhledy, 2000, č. 6, str. 242.

⁶⁷ Srov. § 284 odst. 3 TZ

⁶⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 15 Tdo 1003/2012.

se opět vycházet ze zmíněného stanoviska Nejvyššího soudu ČR. Pro jedy by se určilo množství větší než malé podle nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů, a následně by se určil větší rozsah v souladu s usnesením Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 15 Tdo 1003/2012. Přesto, jak už bylo uvedeno výše, soud by podle výše uvedeného nařízení postupovat nemusel.

4.7 Kvalifikovaná skutková podstata uvedená v odst. 4

Ve čtvrtém odstavci je uvedena okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby. Půjde o takové jednání pachatele, pokud bude přechovávat pro vlastní potřebu omamnou látku konopí, pryskyřici z konopí nebo psychotropní látku obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC), případně jiné omamné nebo psychotropní látky nebo jed ve značném rozsahu.⁶⁹ Dle usnesení Nejvyššího soudu ČR platí, že: *Větším rozsahem je desetinásobek množství většího než malého. Značným rozsahem je desetinásobek takto určeného většího rozsahu a velkým rozsahem je desetinásobek určeného značného rozsahu.*⁷⁰

⁶⁹ Srov. § 284 odst. 4 TZ

⁷⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 15 Tdo 1003/2012.

5 Komparace trestněprávní úpravy zvolených „drogových“ trestných činů s odpovídající právní úpravou Slovenské republiky

Trestné činy na Slovensku jsou upraveny v zákoně č. 300/2005 Z.z., trestný zákon ve znění pozdějších předpisů (SLTZ). Kromě toho, že jsou oproti TZ (v TZ jde o hlavu VII, díl 1. trestné činy obecně nebezpečné) upraveny v jiné hlavě zvláštní části SLTZ – v případě SLTZ jde o hlavu první, v níž jsou upraveny trestné činy proti životu a zdraví, je rovněž jejich pořadí poněkud odlišné. Nejprve je totiž upraven trestný čin přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu nebo prekursoru pro vlastní potřebu podle § 171 SLTZ a následuje neoprávněné pěstování rostlin a hub obsahujících omamnou nebo psychotropní látky podle § 172 SLTZ a až pak trestný čin výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 173 SLTZ, což se jeví poněkud nelogicky, obzvlášť, vezme-li se v potaz fakt, že nejzávažněji postihovaný trestný čin je až na třetím místě, přičemž ten nejméně závažný je, co se “drogových” trestných činů týče na místě prvním.^{71, 72}

5.1 Trestný čin neoprávněné přechovávání omamné látky a psychotropní látky podle § 171 SLTZ

První rozdíl, který je po přečtení této základní skutkové podstaty patrný, je fakt, že slovenská právní úprava nijak nepracuje s množstvím větším než malým, ale s tzv. nepatrným množstvím. Co se myslí nepatrným množstvím stanovuje § 135c SLTZ. Přitom z něho vyplývá, že nepatrné množství látky je takové, které nepřesahuje maximálním množstvím látky, které je uvedeno v příloze č. 1 SLTZ. Pokud celkové množství materiálu překročí tento limit, pak se pro určení, zda se jedná o nepatrné nebo malé množství, posuzuje množství účinné látky. I při překročení limitu materiálu nesmí množství účinné látky u nepatrného množství překročit hodnotu uvedenou ve čtvrtém sloupci přílohy č. 1 SLTZ. V případě, že omamná nebo psychotropní látka není uvedena v příloze 1 SLTZ, pak nepatrné množství odpovídá maximálně jednomu gramu materiálu s obsahem účinné látky. Zároveň také platí, že pokud pachatel přechovává více omamných nebo psychotropních látek, které nepřesahují hodnotu nepatrného množství

⁷¹ Srov. § 171 SLTZ

⁷² Srov. § 173 SLTZ

podle § 135c odst. 1 nebo 2 SLTZ, považuje se takové přechovávání za přechovávání malého množství.⁷³

Druhý rozdíl spočívá v širším množství jednání, která jsou postihována na základě tohoto paragrafu. Pojem přechovávání omamné nebo psychotropní látky totiž SLTZ chápe nejen jako držbu omamné nebo psychotropní látky, která nemá vést k jakémukoli zisku, ale jde i o takové jednání, při němž pachatel tuto látku či předmět určený k její výrobě někomu jinému doveze, vyveze, převeze, přepraví, koupí, smění nebo s ní nějak jinak nakládá, a to za účelem spotřeby.⁷⁴ To je přitom velice odlišné od české úpravy, v níž je toto jednání obsaženo ve skutkové podstatě trestného činu podle § 283 TZ.

Kromě výše uvedeného se základní skutková podstata jak v případě konopí, tak v případě jiných omamných a psychotropních látek víceméně neliší. Stejně jsou i tresty v základních skutkových podstatách, které mají jak česká, tak slovenská úprava dvě. Pokud však pachatel naplní kvalifikované skutkové podstaty podle § 171 odst. 3 nebo odst. 4 SLTZ, bude mu podle slovenské úpravy hrozit mírnější trest, než kdyby totéž spáchal v Čechách.

Co se pak týče samotných kvalifikovaných podstat v § 171 SLTZ, jsou svým zněním víceméně stejné jako v TZ. SLTZ však pracuje s poněkud jinými termíny než TZ. **Podmínky pro použití vyšší trestní sazby podle § 171 odst. 3 SLTZ** naplní pachatel tehdy, pokud bude látky uvedené v odst. 1 nebo odst. 2 přechovávat v malém množství. Malým množstvím SLTZ myslí takové množství omamné nebo psychotropní látky, které přesahuje nepatrné množství a nepřesahuje pětinasobek nepatrného množství uvedeného ve třetím sloupci přílohy 1 SLTZ.

Totéž platí pro obě dvě kvalifikované skutkové podstaty, přičemž ve slovenské úpravě pachatel naplní podmínky pro použití vyšší trestní sazby **v odst. 4 písm. a)** tehdy, pokud z jeho strany dojde k recidivě a podle **odst. 4 písm. b)** tehdy, pokud trestný čin spáchá ve větším množství. Přitom za větší množství se považuje množství omamné nebo psychotropní látky přesahující malé množství a nepřesahující patnáctinasobek nepatrného množství uvedeného v třetím sloupci přílohy 1 SLTZ.

⁷³ Srov. § 135c odst. 1 SLTZ.

⁷⁴ Srov. § 135b odst. 1 SLTZ.

Tabulka 1: Porovnání trestů za drogové trestné činy v české a slovenské právní úpravě

	§ 284 TZ	§ 171 SLTZ
Odst. 1	trest odnětí svobody až na 1 rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci	trest odnětí svobody až na 1 rok
Odst. 2	trest odnětí svobody až na 2 léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci	trest odnětí svobody až na 2 roky
Odst. 3	trest odnětí svobody na 6 měsíců až 5 let nebo peněžitým trestem	trest odnětí svobody na 6 měsíců až 3 roky
Odst. 4	trest odnětí svobody na 2 léta až 8 let	trest odnětí svobody na 1 rok až 6 let

5.2 Trestný čin neoprávněná výroba a obchodování s omamnou látkou a psychotropní látkou podle § 173 SLTZ

Na první pohled je základní skutková podstata uvedená v § 173 SLTZ stručnější, než je tomu v případě TZ. Přesto je však třeba říci, že jednání, jaká jsou trestná podle § 283 TZ, kde je uveden kromě výroby také dovoz, vývoz, průvoz, nabídka, zprostředkování, prodání nebo jiné opatření, nejsou zcela opomenuta. Pojem obchodování s omamnou nebo psychotropní látkou nebo drogovým prekurzorem v sobě zahrnuje všechna výše uvedená jednání, která zná i TZ.⁷⁵

Další změnou oproti TZ je i absence zmínění jedu. Případy, kdy by pachatel neoprávněně nakládal s jedem, a to ať už tím, že by ho vyrobil, dovezl, vyvezl, provezl, koupil, prodal směnil nebo přechovával jsou upraveny v § 298 a § 299 SLTZ. Rovněž nejsou v tomto paragrafu zmíněné prekurzory. Ty jsou upraveny v § 173a SLTZ.

Co se stále týče základní skutkové podstaty, je třeba ještě uvést, že pro to, aby mohl být pachatel postihován za spáchání trestného činu podle § 173 SLTZ, je nutné, aby tak učinil maximálně v nepatrném množství. Nepatrné množství je definováno

⁷⁵ Srov. § 135b odst. 2 SLTZ.

v § 135c SLTZ, které odkazuje na hodnoty v příloze 1 SLTZ. Oproti tomu v české trestně-právní úpravě není takové množství jakkoli zmíněno. Je přitom otázkou, zda je nutné, aby byla takto řešená hodnota, když de facto jakékoli neoprávněné obchodování s omamnými nebo psychotropními látkami v množství, které nepřesáhne nepatrné množství, bude bráno jako spáchání tohoto trestného činu, jak plyne ze znění tohoto ustanovení.

V **druhém odstavci** jsou uvedeny podmínky pro použití vyšší trestní sazby, přičemž první podle **písm. a)** naplní pachatel tehdy, pokud spáchá čin uvedený v odst. 1 **vůči dítěti mladšímu patnácti let v malém množství**, což je množství přesahující nepatrné množství a zároveň nepřesahující patnáctinásobek nepatrného množství⁷⁶ nebo pokud tento čin spáchá prostřednictvím dítěte mladšího patnácti let. To v § 283 TZ není možné najít. Přesto však nelze říci, že by to české trestní právo neznalo. Takové jednání by totiž bylo posouzeno jako nepřímé pachatelství.

Podle **písm. b)** bude pachatel potrestán, pokud čin uvedený v odst. 1 spáchá **ve větším množství**. Na rozdíl od české právní úpravy je ta slovenská poněkud přesnější a určení množství neponechává na judikatuře, ale stanovuje to výslovně ve znění SLTZ.⁷⁷

V **druhém odstavci** jsou uvedeny další okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, přičemž první podle **písm. a)** naplní pachatel tehdy, pokud spáchá čin uvedený v odst. 1 **závažnějším způsobem**. Co se myslí závažnějším způsobem jednání definuje § 138 SLTZ, v němž je uveden výčet jednání, která pod tento znak spadají. Avšak nikoli všechny varianty bude možné vztáhnout k tomuto trestnému činu. V daném případě půjde například o jednání pachatele, jenž bude páchat tento trestný čin po delší dobu, tj. alespoň šest měsíců.⁷⁸ Dále by mohlo jít využití lsti, porušení důležité povinnosti vyplývající z pachatelova zaměstnání, postavení nebo funkce nebo uložené mu podle zákona, využití osoby v tísní, odkázanosti nebo podřízenosti, případně i nezkušenosti osoby. Dále se jako možný způsob jeví členství v organizované skupině nebo spáchání tohoto trestného činu na více osobách. Ostatní způsoby uvedené v § 138 SLTZ jsou podle názoru autora značně nepravděpodobné vzhledem k povaze předmětného trestného činu.

Stejně bude pachatel potrestán, pokud trestný čin spáchá **vůči chráněné osobě nebo dítěti mladšímu patnácti let ve větším množství**, což je uvedeno v **písm. b)**. Chráněnou osobou se podle § 139 SLTZ míní: dítě, těhotná žena, osoba blízká, odkázaná osoba, osoby vyššího věku, nemocná osoba, osoba požívající ochranu podle

⁷⁶ Srov. § 135d písm. a) SLTZ.

⁷⁷ Srov. § 135d písm. b) SLTZ.

⁷⁸ Srov. CENTEŠ, J. a kol. Trestný zákon. Velký komentár. 4. vydanie, Žilina: EUROKÓDEX, 2018. s. 276.

mezinárodního práva, veřejný činitel nebo osoba, která plní svoje povinnosti uložené na základě zákona, svědek, znalec tlumočník, překladatel nebo zdravotnický pracovník při výkonu zdravotnického povolání směřujícího k záchraně života nebo ochraně zdraví. Zároveň je však nutné, aby byl tento trestný čin spáchaný v souvislosti s postavením, stavem nebo věkem chráněné osoby.

Stejný trest dostane pachatel, pokud **už byl za čin právoplatně odsouzený**. SLTZ však neobsahuje časovou podmínku příznačnou pro českou právní úpravu, tedy že by musel být pachatel potrestán nebo odsouzen v posledních třech letech.

Přísněji bude rovněž potrestán pachatel, pokud spáchá čin uvedený v odst. 1 **vůči osobě, která se léčí z drogové závislosti**. Definici závislé osoby obsahuje § 127 odst. 10 SLTZ, podle něhož platí, že: *Závislou osobou sa rozumie osoba závislá od návykových látok alebo od návykových škodlivých činností*. Je zde tedy více kladen důraz na ochranu těchto osob.

Poslední okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby je spáchání činu uvedeného v odst. 1 **ve značném množství**. Za značné množství omamné nebo psychotropní látky se považuje takové množství, které přesahuje větší množství a zároveň nepřesahuje patnácti set násobek nepatrného množství, jak plyne z § 135d písm. c) SLTZ.

Ve čtvrtém odstavci je uvedena okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby, přičemž ji pachatel naplní tehdy, pokud způsobí těžkou újmu na zdraví nebo smrt, spáchá čin vůči dítěti mladšímu patnácti let ve značném množství nebo trestný čin spáchá ve velkém množství.

Co se týče těžké újmy na zdraví nebo smrti, definice těžké újmy na zdraví v SLTZ odpovídá české právní úpravě vyjma déletrvající poruchy zdraví.⁷⁹ Porucha zdraví je takový následek, který si objektivně vyžádal léčení, případně i pracovní neschopnost, v trvání nejméně čtyřiceti dvou kalendářních dnů, během nichž závažně ovlivňoval obvyklý způsob života poškozeného, což je rozdíl oproti šesti týdnům, které požaduje TZ.⁸⁰ Dále je v tomto písmeně obsažen těžší následek v podobě **smrti**, která je definována v § 142 odst. 2 SLTZ a rozumí se jí biologická smrt mozku (cerebrální smrt).

V případě spáchání činu uvedeného v odst. 1 **vůči dítěti mladšímu patnácti let a zároveň ve značném množství** musí mít pachatel tolik omamné nebo psychotropní látky, které např. prodá dítěti mladšímu patnácti let a které přesahuje větší množství

⁷⁹ Srov. § 123 SLTZ a § 122 TZ.

⁸⁰ Srov. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. I, § 1-139. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023, s. 1710, marg. č. 14.

a zároveň nepřesahuje patnácti set násobek nepatrného množství, jak plyne z § 135d písm. c) SLTZ, což je definice značného množství.

V **písm. c)** je pak uvedena podmínka spáchání činu uvedeného v odst. 1 **ve velkém množství**. Za velké množství se přitom považuje množství omamné nebo psychotropní látky přesahující značné množství a zároveň nepřesahující pětistí násobek nepatrného množství uvedeného v třetím sloupci přílohy č. 1 SLTZ.

V **pátém odstavci** je uvedena okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby, přičemž ji pachatel naplní tehdy, pokud spáchá čin uvedený v odst. 1 a způsobí tím těžkou újmu na zdraví více osobám nebo smrt více osob, vůči dítěti mladšímu patnácti let ve velkém množství, jako člen nebezpečného uskupení nebo v mimořádně velkém množství.

Co se týče způsobení **těžké újmy na zdraví nebo smrti více osob**, tak co je těžká újma na zdraví i smrt bylo definováno výše. Jak plyne ze samotného znění, je pak zjevné, že musí jít alespoň o dvě osoby.

Stejně tak bylo definováno i **velké množství**, přičemž pro naplnění této okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby musí jít ve spojitosti s tímto množstvím o **osobu mladší patnácti let**.

Pokud pachatel spáchá trestný čin uvedený v odst. 1 jako **člen nebezpečného uskupení**, musí se dle § 141 SLTZ jednat o zločineckou skupinu nebo teroristickou skupinu.

Zločineckou skupinou se přitom myslí strukturovaná skupina nejméně třech osob, která existuje po dobu určitého časového období, jedná koordinovaně s cílem spáchat trestný čin. Nejde o uskupení, které vzniklo náhodou k bezprostřednímu spáchání trestného činu a nemusí v ní ani být formálně rozdělené úlohy. Zločinecká skupina je relativně časově a organizačně stabilní skupina, byť nemusí mít dlouhého trvání, a je pro ní značně typická koordinovanost a vertikální vztahy uvnitř – tedy nadřízenost a podřízenost. Rovněž dělba práce je vysoká, ale struktura organizace bývá i z konspirativních důvodů pro členy nepřehledná.

Teroristická skupina je zločinecké skupině podobná, ale oproti zločinecké skupině se nevyžaduje koordinovanost.⁸¹

⁸¹ Srov. ZÁHORA, Jozef. *Trestné právo hmotné. II. diel, Osobitná časť*. 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2021. s. 38 – 40.

Tabulka 2: Porovnání trestů za drogové trestné činy v české a slovenské právní úpravě

	§ 283 TZ	§ 173 SLTZ
Odst. 1	trest odnětí svobody na 1 rok až 5 let nebo peněžitým trestem	trest odnětí svobody na 1 rok až 5 let
Odst. 2	trest odnětí svobody na 2 léta až 10 let nebo propadnutím majetku	trest odnětí svobody na 3 léta až 10 let
Odst. 3	trest odnětí svobody na 8 až 12 let nebo propadnutím majetku	trest odnětí svobody na 7 až 15 let
Odst. 4	trest odnětí svobody na 10 až 18 let nebo propadnutím majetku	trest odnětí svobody na 8 až 20 let
Odst. 5	-	trest odnětí svobody na 10 až 25 let nebo trestem odnětí svobody na doživotí

6 Úvahy de lege ferenda a problém legalizace užívání omamných a psychotropních látek

Jak bylo uvedeno v jednotlivých kapitolách této bakalářské práce, je problematika “drogových” trestných činů stále aktuální téma. Co se týče tuzemské zákonné úpravy, je otázkou, zda obzvlášť v případě trestného činu podle § 283 TZ je nutná natolik přísná úprava, především co se týče těch pachatelů, kteří spáchají trestný čin podle § 283 TZ jakožto členové organizované skupiny. Především pak jde o takové pachatele, kteří jsou členové této skupiny hlavně z toho důvodu, že jsou závislí na omamných a psychotropních látkách. Autor se domnívá, že v takových případech chybí v české právní úpravě privilegovaná skutková podstata. Na druhou stranu je třeba říci, že soud může závislost pachatele na omamných nebo psychotropních látkách brát jako polehčující okolnost, byť závislost není přímo uvedena ve výčtu polehčujících okolností v TZ.⁸² Obdobně by bylo možné mluvit i o drogově závislých dealerech, kteří jsou jen překupníky, a nepochybně by bylo účinnější přísněji trestat ty pachatele, jež jim dodávají omamné a psychotropní látky.

Rovněž by si úpravu zasloužil trestný čin podle § 284 odst. 2 TZ. Konkrétně v jeho případě při jeho analýze autor poukázal na problém týkající se přechovávání jedu pro vlastní potřebu. S ohledem na skutečnosti, které byly uvedeny v kapitole 4, konkrétně pak podkapitole 4.5, bylo by dle názoru autora nejvhodnější, aby jedy jako takové byly z této skutkové podstaty zcela vyjmuty. V tomto ohledu by bylo možné vzít si za příklad SLTZ, ve kterém jsou trestné činy spojené s výrobou nebo držením jedu upraveny v § 298 a § 299 SLTZ společně s radioaktivními látkami, vysoce rizikovými chemickými látkami apod. Dle názoru autora je taková úprava lepší a dává větší smysl i s ohledem na to, že v případě jedů a podobných látek není možné tyto látky konzumovat a proto nedává smysl, aby je zákonodárce dával dohromady s omamnými a psychotropními látkami a přitom v souvislosti s nimi používal slovní spojení pro vlastní potřebu. Jedy by tedy dle názoru autora mohly být upraveny buď samostatně ve stejné hlavě TZ nebo by mohly být přidruženy k jiným trestným činům, např. k § 282 TZ.

Zároveň by vzhledem ke znění skutkové podstaty § 284 TZ měly být vyjmuty právnické osoby jako možní pachatelé tohoto trestného činu. Vzato totiž v souvislosti

⁸² Srov. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. I, § 1-139. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023, s. 833, marg. č. 1.

s výkladem slovního spojení pro vlastní potřebu, není možné, aby právnická osoba byla odpovědná za přechovávání omamné nebo psychotropní látky v množství větším než malém pro vlastní potřebu, a to i s ohledem na skutečnost, že není možné, aby právnická osoba tyto látky jakkoli v budoucnu konzumovala. Pokud by tedy došlo k tomu, že by právnická osoba přechovávala omamné nebo psychotropní látky v množství větším než malém, nikdy by nebyla naplněna vlastní potřeba. I vzhledem k tomu by tedy bylo možné, aby právnická osoba spáchala trestný čin podle § 283 TZ, ale nikoliv podle § 284 TZ, neboť tak vždy bude činit pro jiného a ne pro svou vlastní potřebu.

Další skutečností, která zůstává poněkud nejistá, je samotné určení množství většího než malého. V tomto případě by dle názoru autora bylo nejlepší, pokud by došlo k jasnému určení tohoto množství. Ideálně zákonnou úpravou, která by přesně stanovovala množství pro jednotlivé omamné látky. Bylo by tak postaveno na jisto, že pachatel naplní skutkovou podstatu podle § 284 TZ, bude-li tyto látky přechovávat pro sebe, nebo naplní skutkovou podstatu podle § 283 TZ, pokud bude s těmito látkami nakládat jinak. V tomto ohledu by nepochybně došlo k tomu, že dojde k postihování samotného užívání omamných a psychotropních látek, neboť v případě silně závislých uživatelů, budou tito lidé prostředky trestního práva postihováni za tzv. spotřební držbu. Na druhou stranu nejde o nic, co by zákonodárce neměl v úmyslu, když v minulosti toto stanovil nařízením. De facto tak tedy nebyla dodržena jen forma, jakou došlo k postihování takového jednání.

Jistou cestou, jak vyřešit problémy s drogovou trestnou činností, může být částečná nebo i úplná legalizace omamných a psychotropních látek, což by mohlo vést k tomu, že drogové trestné činy by se přestaly postihovat, případně by byly postihovány jen určité drogové trestné činy. Existují názory, že v případě, že by došlo k úplné legalizaci všech drog, bylo by to lepším řešením, než to, jak je držení a potažmo s tím spojené užívání omamných a psychotropních látek postihováno na základě příslušných ustanovení TZ.

Kupříkladu Urzová uvádí ve svém článku několik důvodů, proč by měly být omamné a psychotropní látky legalizovány. Prvním důvodem je, že některé látky mají kromě negativních účinků i účinky pozitivní, např. psilocybin je možné použít na léčení depresí u lidí, u nichž antidepresiva neúčinkují. Druhým důvodem je svým způsobem na jedné straně nesmyslnost legálnosti užívání alkoholu a na druhé straně kriminalizace omamných a psychotropních látek, protože některé jsou méně škodlivé než alkohol.

Jako třetí důvod uvádí hledisko ekonomické, a to vzhledem k tomu, že boj proti omamným a psychotropním látkám stojí ve Spojených státech amerických ročně dvacet miliard dolarů, aniž by takto vynaložená částka měla jakýkoliv vliv na počet osob závislých na těchto látkách. Čtvrtým důvodem je možnost státu kontrolovat a svým způsobem i garantovat, že konzument dostane skutečně to, za co si zaplatil. Na černém trhu není žádná kontrola kvality látky a zároveň na něm lze nakoupit i látky nové, které jsou potenciálně nebezpečné. Za páté spočívá podle Urzové problém s užíváním omamných a psychotropních látek spíše v nedostatečné vzdělanosti ohledně jejich užívání a přitom opět srovnává omamné a psychotropní látky s alkoholem, u něhož podle ní většina lidí ví, kdy má tzv. dost. Obdobné by podle ní mohlo platit i pro omamné a psychotropní látky. Jako poslední důvod uvádí, že jakákoli válka proti drogám je zbytečná, protože žádné zákazy v minulosti nikdy nefungovaly. Přesto však upozorňuje na problémy, které by legalizace v Čechách přinesla.⁸³

K porovnání a zároveň i úvaze nad tím, jak se postavit k legalizaci omamných a psychotropních látek je možné použít nastalou situaci, která byla řešena ve Spojených státech amerických. Ve státě Oregon se stalo přesně to, co ve svém článku popisuje Urzová. Došlo k legalizaci prakticky veškerých omamných a psychotropních látek. Nicméně po třech letech této dekriminlizace nastal ve státě Oregonu zvrát, neboť nařízení 110, díky němuž bylo možné omamné a psychotropní látky držet a beztrestně užívat, bylo zrušeno.

Jak totiž vyplývá ze statistik, legalizací omamných a psychotropních látek došlo k tomu, že kvůli nim narostl počet úmrtí spojený s jejich užíváním. Zatímco za rok 2019 zemřelo v souvislosti s užíváním omamných a psychotropních látek 280 lidí, za rok 2021 (opatření 110 začalo platit od února 2021) už počet mrtvých činil 721, za rok 2022 se jednalo o 926 zesnulých a do června 2023 zemřelo kvůli užívání omamných a psychotropních látek 628 lidí, což je poměrně znatelný nárůst. Počet mrtvých však není jediným ukazatelem dokazujícím, že legalizace v amerických podmínkách selhala. Vliv nekontrolované distribuce omamných a psychotropních látek se svými doprovodnými jevy podepsal i na životě obyvatel oregonského Portlandu, kteří uvádějí, že od schválení zmíněného opatření 110 je celkem běžné, že dochází k sexuálním stykům na veřejných místech a rovněž není nijak neobvyklé, že obyvatelé města Portland

⁸³ Srov. LIBINST.CZ. Osm důvodů proč legalizovat všechny drogy. Online. Dostupné z: <https://libinst.cz/osm-duvodu-proc-legalizovat-vsechny-drogy/>. [cit. 14. 5. 2024].

vyměšují na ulici. Snížil se rovněž cestovní ruch a zvýšil se i počet krádeží. Případy střelby vzrostly zhruba trojnásobně.⁸⁴

Vzhledem k výše uvedenému si lze jen těžko představit, že v případě, že by došlo k úplné legalizaci omamných a psychotropních látek, by byl v ČR výsledek jiný než v Oregonu. Samozřejmě by se dalo namítat, že k takovým následkům došlo z toho důvodu, že populace nebyla dostatečně vzdělána v rámci užívání omamných a psychotropních látek. Přesto není jisté, zda by vzdělání v této oblasti pomohlo. Byť lze souhlasit s některými názory Urzové, není dle názoru autora zcela jisté, že by společnost byla připravena na to, aby byly omamné a psychotropní látky legalizovány. Nemluvě pak o některých rizicích, k nimž může dojít v případě, že by omamná látka byla zkombinována s jinou omamnou látkou – např. látka MDMA (extáze) v kombinaci MAO a některými psychofarmaky jako je např. Aurorix či Jumex může způsobit i smrt, případně zdravotní potíže – např. v případě kombinace s alkoholem.⁸⁵ Obdobně nebezpečné mohou být i nové syntetické drogy, u nichž může snadno dojít k předávkování či při nesprávné kombinaci mohou způsobit smrt uživatele přehřátím.⁸⁶

Jak je tedy patrné, edukace ohledně užívání omamných a psychotropních látek není tak jednoduchá, jak by se na první pohled mohlo zdát. Je tedy nanejvýš logické, že z pohledu státu a právě i s ohledem na objekt trestných činů spojených se zneužíváním omamných a psychotropních látek, jímž je *zájem na ochraně společnosti a lidí (jednotlivců) proti možnému ohrožení, které vyplývá z nekontrolovaného nakládání s omamnými a psychotropními látkami, přípravky obsahujícími omamnou nebo psychotropní látku, prekursory a jedy*,⁸⁷ se dle názoru autora legalizace omamných a psychotropních látek jeví jako značně problematická.

Zároveň se autor domnívá, že i v případě, že by došlo k legalizaci užívání omamných a psychotropních látek, existují látky, které by nikdy neměly být povoleny, a to vzhledem k jejich účinku a rychlému vzniku závislosti. Takovou látkou je např. heroin, u něhož by se mohlo zdát, že jistým odstrašením by alespoň dle názoru autora

⁸⁴ Srov. IDNES.CZ. Jak pokrokáři zničili drogami město Portland. Je jako dystopický příznak. Online. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/portland-oregon-usa-tvrde-drogy-opatreni-110-zavislost.A240304_185917_zahranicni_vals?zdroj=zavora-clanky. [cit. 14. 5. 2024].

⁸⁵ Srov. Ing. Jaroslav Zikmund. MDMA. [online]. [cit. 14. 5. 2024]. Dostupné z: <http://www.zikmund.org/>.

⁸⁶ Srov. PÁLENÍČEK, T., KUBŮ P. a MRAVČÍK V. Nové syntetické drogy: charakteristika a hlavní rizika. Praha: Úřad vlády České republiky, 2004. Monografie, no. 4. s. 19.

⁸⁷ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. III, § 272-421. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023, s. 3704, marg. č. 1.

mohla být aplikace, o níž má většina společnosti názor, že se dělá intravenózně, nicméně faktem je, že je možné ho aplikovat i vdechováním nebo šňupáním. Přitom ke vzniku těžké závislosti postačí, pokud dojde k deseti aplikacím.⁸⁸

Je však třeba říci, že současná úprava „drogových“ trestných činů se jeví jako poněkud nejasná a v rámci páchání této trestné činnosti je ponechána poměrně velká možnost na uvážení soudům, a to i vzhledem k nejasnému pojmu množství větší než malé. Určení takového množství stanoviskem Nejvyššího soudu ČR nevytváří právní jistotu, a to i vzhledem k tomu, že tímto stanoviskem se soudy nižších instancí nemusí řídit, a zároveň stanovisko Nejvyššího soudu ČR nemusí znát ani běžná veřejnost. Přitom stanovení množství omamné nebo psychotropní látky, při jehož držení již bude pachatel naplňovat znaky trestného činu, je stejně tak možné stanovit zákonem, jako to bylo stanovené zrušeným nařízením vlády č. 467/2009 Sb. Stejně tak by bylo možné přesně určit i větší či značné množství. Byť by v takovém případě bylo možné říci, že bude postihována pouhá spotřební držba, když množství jednorázové dávky se může lišit v souvislosti s vypěstovaným návykem uživatele až stokrát.⁸⁹

Na druhou stranu za současné úpravy, kdy sice stát postihuje držení množství většího než malého omamných a psychotropních látek trestním právem a na straně druhé užívání menšího množství omamných a psychotropních látek postihuje na základě přestupkového práva,⁹⁰ se celá situace jeví poněkud matoucí a na pomezí toho, co by zákonodárce chtěl vlastně dělat, neboť tak jako tak není držení omamných a psychotropních látek v tuzemsku legální a jde jen o to, zda bude takové jednání postihováno na základě trestního práva či přestupkového práva. Je jasné, že pokud by držení jakéhokoli množství omamných a psychotropních látek bylo trestným činem, nepochybně by docházelo k zahlcení soudů, a to i vzhledem k popularitě omamných a psychotropních látek v běžné populaci. S užíváním omamných nebo psychotropních látek má totiž zkušenost zhruba 27,2 % populace.⁹¹ Na druhou stranu by vidina přísného postihu mohla vést k menší míře užívání, ovšem jen co se týče části populace. Na většinu populace, která zneužívá omamné a psychotropní látky by dle názoru autora přísnější

⁸⁸ Ing. Jaroslav Zikmund. HEROIN. [online]. [cit. 14. 5. 2024]. Dostupné z WWW: <http://www.zikmund.org/>

⁸⁹ Srov. VIDRNA, J., VUČKA, J., POPOV, P. Větší než malé množství nejistoty. Trestněprávní revue. 2017, č. 2, s. 36.

⁹⁰ Srov. zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před účinky škodlivých látek ve znění pozdějších předpisů.

⁹¹ Srov. CHOMYNOVÁ, P., GROHMANNOVÁ, K., DVOŘÁKOVÁ, Z., ORLÍKOVÁ, B., ČERNÍKOVÁ, T., GALANDÁK, D., FRANKOVÁ, E., FIDESOVÁ, H., VOPRAVIL, J. 2023. Zpráva o nelegálních drogách v České republice 2023 [Report on Illicit Drugs in the Czech Republic 2023] CHOMYNOVÁ, P. (Ed.). Praha: Úřad vlády České republiky. s. 45.

zákaz vliv neměl, a to i s ohledem na skutečnost, že justiční systém by nebyl připraven na tak velké množství odsouzených nastupujících k výkonu trestu odnětí svobody. Autor se rovněž domnívám že by podobný problém nastal i v případě, pokud by za drogové trestné činy byly ukládány alternativní tresty, jako jsou veřejně prospěšné práce nebo domácí vězení. Co by ovšem mohlo fungovat jako represe, byť by se jednalo o zcela nesystémové řešení, by byla možnost zákazu řízení motorových vozidel. Nejednalo by se přitom o zcela ojedinělou věc v trestním zákoníku.⁹² Samozřejmě problém by zůstal v případě pachatelů bez řidičského oprávnění. V jejich případě by však mohl být ukládán trest veřejně prospěšných prací.

Další otázkou je již zmíněná legalizace užívání omamných a psychotropních látek. S ohledem na to, co bylo uvedeno výše o státě Oregon, je dle názoru autora prakticky okamžité povolení užívání těchto látek nesmyslné. Vedlejší následky by totiž nepochybně nebyly rozdílné oproti těm americkým. I s ohledem na to by legalizace nepřinesla více pozitivních než negativních následků. Autor se totiž domnívá, že sekundární kriminalita spojená s užíváním omamných a psychotropních látek by nevyvážila např. větší příjem do státní pokladny, který by musel jistojistě přitéct z prodeje těchto látek. Nešlo by totiž jenom např. o škody způsobené na majetku, ale i větší výdaje při postihování pachatelů této sekundární kriminality. V další řadě by se jednalo o výdaje na zdravotní systém, a to především co se týče veřejnosti, která by si neuměla potřebnou dávku tzv. namíchat, tudíž by docházelo k předávkování, případně by blízcí uživatelů volali záchrannou službu zbytečně.

I vzhledem k těmto okolnostem, je dle názoru autora pohled Urzové, jakož i společnosti volající po legalizaci užívání omamných a psychotropních látek poměrně zkreslený. V ideální společnosti by samozřejmě legalizace užívání těchto látek přinesla jednoznačně jen pozitiva. Bohužel v ideální společnosti nežijeme a bylo by třeba zavést alespoň řádné vzdělávání v této oblasti. Nicméně vzdělávání, co se užívání omamných a psychotropních látek týče, je přinejmenším složité a s ohledem na současné osnovy výuky se autorovi zdá poněkud zvláštní, že by mělo docházet ke vzdělávání v činnosti, která je zcela nepochybně závadná pro společnost a snad kromě možného přísunu peněz do státní pokladny, který se tam ale může dostat i z jiných zdrojů, v ní nespočívá žádné pozitivum, je dle názoru autora zbytečné, aby výuka v užívání omamných

⁹² Srov. § 196a TZ

a psychotropních látek probíhala. Obdobně totiž neprobíhá, ani co se týče užívání alkoholu, které rovněž nelze charakterizovat jako pozitivní.

I s ohledem na to, co bylo výše uvedeno, se autor domnívá, že držení jakéhokoli množství omamné nebo psychotropní látky by mělo být trestným činem. Otázkou přitom zůstává postihování těchto trestných činů. Za předpokladu, že by tresty za spáchání drogových trestných činů byly drakonické, došlo by dle názoru autora k navýšení ceny při nákupu omamných a psychotropních látek. S ohledem na tuto skutečnost by si tyto látky mohlo dovolit menší procento lidí. Na druhou stranu by se drogové trestné činy staly trestnými činy bohatých. V takových případech by však mohlo jako trest sloužit propadnutí majetku, což by mohlo fungovat jako dostatečný odstrašující účinek na všechny, nejen pro tuto skupinu pachatelů. Další možností postihování těchto trestných činů jsou peněžité tresty, zákazy řízení silničních motorových vozidel či veřejně prospěšné práce.

Na druhou stranu přísný postih závislých a silně závislých uživatelů omamných a psychotropních látek nedává příliš velký smysl a v tomto ohledu by měla existovat, privilegovaná skutková podstata, aby tito pachatelé nebyli postihováni stejně jako ostatní. V jejich případě jde primárně o nápravu závadného stavu, který už vznikl v minulosti a nikoliv primárně o prevenci. Především by tedy těmto osobám mělo být uloženo ochranné léčení.

Jak je tedy patrné, autor se s nahlížením na postih drogových trestných činů s Urzovou rozchází. Byť je částečně pravda, že žádný zákaz nikdy nikoho v užívání omamných a psychotropních látek nezastavil, existuje řada lidí, které odradí, stejně jako tomu je v případě jiných trestných činů. Nepochybně žádný trest nikdy zcela nezastaví všechny pachatele trestných činů, tedy nikdy nedojde k tomu, aby se např. nekradlo nebo nevraždilo, na druhou stranu díky potírání tohoto jednání nedochází k tomu, že by byla trestná činnost páchána ve velkém.

Závěr

Tato bakalářská práce se zabývala analýzou trestných činů spojených s nedovoleným nakládáním a užíváním omamných a psychotropních látek, zejména trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy a trestného činu přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy, které jsou upraveny v § 283 a § 284 TZ.

Hlavním cílem této práce bylo jednoznačné stanovení podmínek trestní odpovědnosti za vybrané drogové trestné činy na podkladě podrobné analýzy skutkových podstat takových trestných činů a výklad stěžejních zákonných znaků. Tento cíl byl naplněn v kapitole 3 a 4.

Kapitola 3 obsahuje analýzu skutkové podstaty trestného činu podle § 283 TZ, přičemž byly v této kapitole jasně vymezeny zákonné znaky této skutkové podstaty. Obdobně bylo postupováno v kapitole 4, která obsahuje analýzu skutkové podstaty trestného činu podle § 284 TZ.

Analýza skutkové podstaty vybraných trestných činů odhalila několik klíčových poznatků, především co se týče některých nejasných pojmů, jako je běžný uživatel omamných a psychotropních látek, jakož i běžná dávka, což jsou pojmy, s nimiž soudy pracují a které nejsou s to přesně definovat. Důkladná analýza objektu a objektivní stránky trestných činů poukázala na komplexnost a závažnost nedovoleného nakládání s omamnými a psychotropními látkami.

Sekundárním cílem bylo kritické zhodnocení současné trestněprávní úpravy tzv. drogových trestných činů na základě vzájemné komparace s odpovídající právní úpravou na Slovensku a případná formulace návrhů *de lege ferenda*. V kapitole 5 autor za použití komparativní metody ve spojení s odbornou literaturou poukázal na odlišnosti v jednotlivých úpravách a vysvětlil některé pojmy, které česká právní úprava nezná.

Komparace trestněprávní úpravy v českém a slovenském právu ukázala, že obě legislativy jsou si velmi podobné, ačkoliv existují určité rozdíly ve formulaci a přístupu k jednotlivým aspektům trestných činů. Obecně lze říci, že slovenská právní úprava je, co se postihování „drogových“ trestných činů týče při naplnění kvalifikovaných skutkových podstat, přísnější než česká. Zároveň obsahuje některé aspekty, jež nejsou v české právní úpravě a jejichž převzetí by mohlo být přínosné. Konkrétně jde o spáchání

trestného činu podle § 173 odst. 3 písm. d) SLTZ, tedy případu, když je trestný čin spáchán vůči osobě, která se léčí ze závislosti na omamných nebo psychotropních látkách. Tímto výslovným stanovením ve slovenské právní úpravě totiž došlo dokázání zájmu, jaký má společnost na tom, aby osoby léčící se ze závislosti byly chráněné, a to prostředky ultima ratio, tedy trestního práva.

V kapitole 6 se autor zabýval úvahami de lege ferenda a problémem legalizace užívání omamných a psychotropních látek. V této kapitole v návaznosti na předešlých kapitolách v této práci poukázal na jednotlivé problémy, se kterými se při analýze skutkových podstat vybraných „drogových“ trestných činů setkal. Zmínil poněkud přísné postihování těch pachatelů, kteří páchají trestnou činnost pouze z důvodu, že jsou závislí na omamných a psychotropních látkách. V těchto případech navrhuje, aby zákonodárce zařadil do TZ privilegovanou skutkovou podstatu, čímž by došlo k mírnějšímu postihu těchto pachatelů. Dále poukázal na nejasný pojem množství větší než malé, jenž navrhuje specifikovat a jeho výklad neponechávat jen na judikatuře, respektive stanovisku Nejvyššího soudu ČR. S ohledem na právní jistotu by dle názoru autora jednotlivá množství měla být přesně stanovena v zákoně, čímž by byl naplněn původní úmysl zákonodárce, když takto hodnoty stanovil podzákonnou formou. Byť by tímto stanovením došlo k postihování užívání u silně závislých uživatelů, vyřešila by se tím nejasná hranice a určení případů, kdy půjde o trestný čin a kdy jen o přestupek.

Co se pak týče problému legalizace omamných a psychotropních látek, došlo k otevření důležité debaty o výhodách a nevýhodách takového kroku. I když by legalizace mohla přinést určité ekonomické a sociální benefity, rizika spojená s nárůstem užívání těchto látek a jejich dopady na veřejné zdraví nelze přehlížet. S ohledem na popsanou situaci v Oregonu je nutné vyvodit závěr, že náhlá legalizace omamných a psychotropních látek není ideálním řešením problémů spojených se zneužíváním omamných a psychotropních látek. Aby legalizace mohla fungovat, byla by potřeba celá řada opatření především v oblasti školství. Otázkou však zůstává, zda by něco takového bylo vůbec účinné a vůbec proveditelné. Sekundární kriminalita spojená s užíváním omamných a psychotropních látek by nemohla převážet finanční náklady a veškerých dalších následků, které užívání s sebou nese.

Závěrem lze konstatovat, že efektivní řešení problematiky trestných činů spojených s nedovoleným nakládáním a užíváním omamných a psychotropních látek vyžaduje komplexní přístup zahrnující nejen účinnou legislativu a její implementaci,

ale také preventivní opatření a vzdělávací kampaně zaměřené na snížení poptávky po těchto látkách, jakož i přísnější postih za páchaní této trestné činnosti.

Tato bakalářská práce přispěla k lepšímu pochopení této problematiky a poskytla podněty pro další studium a legislativní úvahy především co se týče možné částečné či úplné legalizace omamných a psychotropních látek.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. ČENTĚŠ, J. a kol. *Trestný zákon: vel'ký komentár*. 4. aktualizované vydanie. Bratislava: Eurokodex, 2018. ISBN 978-80-8155-076-8.
2. DRAŠTÍK, A., FREMR, R., DURDÍK, T., RŮŽIČKA M., SOTOLÁŘ, A. a kol. *Trestní zákoník. Komentář. II díl*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. ISBN: 978-80-7478-790-4.
3. CHOMYNOVÁ, P., GROHMANNOVÁ, K., DVOŘÁKOVÁ, Z., ORLÍKOVÁ, B., ČERNÍKOVÁ, T., GALANDÁK, D., FRANKOVÁ, E., FIDESOVÁ, H., VOPRAVIL, J. 2023. *Zpráva o nelegálních drogách v České republice 2023 [Report on Illicit Drugs in the Czech Republic 2023]* CHOMYNOVÁ, P. (Ed.). Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-323-1.
4. JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 7 vydání. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-380-3.
5. Kloučková S., *Hodnocení znaků skutkové podstaty trestného činu přechovávání drog pro vlastní potřebu podle § 187a trestního zákona*. Právní rozhledy, 2000, č. 6. ISSN 1210-6410.
6. PÁLENÍČEK, T., KUBŮ P. a MRAVČÍK V. *Nové syntetické drogy: charakteristika a hlavní rizika*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2004. Monografie, no. 4. ISBN 80-86734-26-9.
7. Púry, F., Sotolář, A., Šámal, P. *K problematice trestněprávního postihu přechovávání drog pro vlastní potřebu*. Právní rozhledy, 1999, č. 10. ISSN 1210-6410.
8. SOTOLÁŘ, A. a kol. *Trestná činnost spojená se zneužíváním drog a formy jejího řešení*. Sv. 65. Praha: Justiční akademie ČR, 2003. Příručky ministerstva spravedlnosti České republiky.
9. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2016. ISBN 978-80-7552-358-7.
10. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník: komentář. I, § 1-139*. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023. ISBN 978-80-7400-893-1.
11. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník: komentář. III, § 272-421*. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023. ISBN 978-80-7400-893-1.
12. ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Svazek 2, § 205 až 421. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-807-8.

13. VANTUCH, P. *Trestní zákoník s komentářem: komentář k zákonu č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů: informace z judikatury: k 1.8.2011. 1. vydání* Olomouc: ANAG, 2011. ISBN: 978-80-7263-677-8.
14. VIDRNA, J., VUČKA, J., POPOV, P. *Větší než malé množství nejistoty.* Trestněprávní revue. 2017, č. 2. ISSN: 1213-5313.
15. ZÁHORA, Jozef. *Trestné právo hmotné. II. diel, Osobitná časť.* 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2021. 688 s. ISBN: 978-80-571-0409-4.

Elektronické zdroje

1. IDNES.CZ. *Jak pokrokaři zničili drogami město Portland. Je jako dystopický přízrak.* Online. Dostupné z WWW: <https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/portland-oregon-usa-tvrde-drogy-opatreni-110-zavislost.A240304_185917_zahranicni_vals?zdroj=zavora-clanky>.
2. LIBINST.CZ. *Osm důvodů proč legalizovat všechny drogy.* Online. Dostupné z WWW: <<https://libinst.cz/osm-duvodu-proc-legalizovat-vsechny-drogy/>>.
3. Ing. Jaroslav Zikmund. HEROIN. [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.zikmund.org/>>.
4. Ing. Jaroslav Zikmund. MDMA. [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.zikmund.org/>>.

Legislativní dokumenty

1. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004, o prekursorech drog ze dne 11. února 2004. In: ESIPA. Dostupné z WWW: <<https://esipa.cz/sbirka/sbsrv.dll/sb?DR=AZ&CP=02004R0273-20230220>>.
2. Nařízení Rady (ES) č. 111/2005 o pravidlech pro sledování obchodu s prekursory drog mezi Společenství a třetími zeměmi ze dne 22. prosince 2004. In: ESIPA. Dostupné z WWW: <<https://esipa.cz/sbirka/sbsrv.dll/sb?DR=SB&CP=32005R0111>>.
3. ČESKO. ČESKÁ NÁRODNÍ RADA. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky ze dne 16. prosince 1992. In: Zákony pro lidi. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>>.

4. ČESKO. MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ. Vyhláška č. 47/1965 Sb., o Jednotné Úmluvě o omamných látkách ve znění pozdějších předpisů ze dne 27. dubna 1965. In: Zákony pro lidi. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1965-47>>.
5. ČESKO. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ, MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. Vyhláška č. 236/2015 Sb., o stanovení podmínek pro předepisování, přípravu, distribuci, výdej a používání individuálně připravovaných léčivých přípravků s obsahem konopí pro léčebné použití ve znění pozdějších předpisů ze dne 4. září 2015. In: Zákony pro lidi. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-236>>.
6. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů ze dne 8. ledna 2009. In: Zákony pro lidi. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.
7. ČESKO. Zákon č. 167/1998 Sb., zákon o návykových látkách ve znění pozdějších předpisů ze dne 11. června 1998. In: Zákony pro lidi. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-167>>.
8. ČESKO. Zákon č. 418/2011 Sb., zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim ve znění pozdějších předpisů ze dne 27. října 2011. In: Zákony pro lidi. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-418>>.
9. ČESKO. Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek ve znění pozdějších předpisů ze dne 19. ledna 2017. In: Zákony pro lidi. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-65>>.
10. SLOVENSKO. Zákon č. 300/2005 Z.z. trestný zákon ve znění pozdějších předpisů ze dne 20. května 2005. In: Zákony pro lidi. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-300>>.

Ostatní zdroje

1. Nález Ústavního soudu ČR ze dne 23. 7. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 13/12. Dostupné z WWW: <https://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=Pl-13-12_1>.
2. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 28. 5. 1976, sp. zn. 4 To 13/76. Dostupné z WWW: <<https://www.aspi.cz/products/lawText/4/1878/1/2/rozhodnuti-rt-c-4-to-13-76-pokus-trestneho-cinu-jednani-ktere-ma-bezprostredni-vyznam-pro-dokonani-organizovana-skupina-a-pocet-osob>>.

3. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. 7. 1985, sp. zn. 11 To 51/85.
Dostupné z WWW:
<<https://www.aspi.cz/products/lawText/4/3107/1/2/rozhodnuti-rt-c-11-to-51-85-loupez-a-vyssi-trestni-sazba>>.
4. Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. 3. 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013.
Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/tpjn-301-2013>>.
5. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 5. 2004, sp. zn. 6 Tdo 547/2004.
Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/6-tdo-547-2004>>.
6. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 7. 2004, sp. zn. 5 Tdo 794/2004.
Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/5-tdo-794-2004>>.
7. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 3. 2005, sp. zn. 7 Tdo 207/2005.
Dostupné z WWW: <<https://sbirka.nsoud.cz/sbirka/5025/>>.
8. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 5. 2010, sp. zn. 8 Tdo 463/2010.
Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/8-tdo-463-2010>>.
9. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 8. 2010, sp. zn. 8 Tdo 940/2010.
Dostupné z WWW: <<https://kraken.slv.cz/8Tdo940/2010>>.
10. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 6 Tdo 894/2012.
Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/6-tdo-894-2012>>.
11. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 15 Tdo 1003/2012.
Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/15-tdo-1003-2012>>.

Seznam zkratek

- **apod.:** a podobně
- **č.:** číslo
- **čl.:** článek
- **ČR:** Česká republika
- **ČSR:** Československá republika
- **EU:** Evropská unie
- **g:** gram
- **Kč:** Koruna česká
- **Marg. č.:** marginální číslo
- **mg:** miligram
- **např.:** například
- **odst.:** odstavec
- **písm.:** písmene, písmeno
- **Sb.:** sbírka, sbírky
- **SLTZ:** zákon č. 300/2005 Z.z. trestný zákon ve znění pozdějších předpisů
- **sp. zn.:** spisová značka
- **THC:** tetrahydrokanabinol
- **tj.:** to jest
- **TZ:** zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů
- **tzv.:** tak zvaný
- **USA:** Spojené státy americké
- **ZTPO:** zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim ve znění pozdějších předpisů
- **z. z.:** zbierka/zbierky zákonov

Seznam tabulek

- Tabulka 1: Porovnání trestů za drogové trestné činy v české a slovenské právní úpravě § 284 TZ, § 171 SLTZ.....37
- Tabulka 2: Porovnání trestů za drogové trestné činy v české a slovenské právní úpravě § 283 TZ, § 173 SLTZ.....41